JOUKKOKIRJE

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄN LEHTI ● JULKAISIJA TUNTURILATU RY ● N:o 2/1989

415/ /009 00083700000

Puheenjohtajan tähdenvälit

Antoisaa retkeilysyksyä kaikille tunturilatulaisille! Olet saanut käteesi Tunturilatu-lehden nyt hieman normaalia aikaisemmin. Tarkoituksena on lisätä lehden ilmestymiskertoja kolmeen numeroon vuodessa. Ilmestymisajankohdat olisivat kaavailujen mukaan: tammikuu (talvinumero), toukokuu (kesänumero) ja syyskuu (kaamosnumero). Näin lehtemme entistäkin paremmin palvelisi tunturilatulaisia. Tämä lisää kuitenkin resurssien tarvetta. Toivommekin uusia voimia mukaan lehden tekoon, sillä varsinkin aineiston kokoamis- ja taittovaiheessa riittää kyllä puuhaa useammallekin. Ennen kaikkea vetoan tunturilatulaisiin, jotta entistä useammat tarttuisivat kynään ja kirjoittaisivat juttuja, selostuksia, retkikertomuksia ym. Kiinnostavia ovat esim. retkiselostukset vähemmän tunnetuilta seuduilta, vaikkapa Ruotsista ja Norjasta tai kaukaisemmistakin maista.

*

Näitä tähdenvälejä kirjoittaessani lämmittää mieltäni se aito tunturilatuhenki, jonka voimalla Susikyrön uutta majoitusrakennusta talkoiltiin. Rakennuspuut kaatuivat, siirtyivät sahan kautta tontille taapeleihin ja rakennuksen pohja valmistui monen ponnistuksen jälkeen huhti- ja kesäkuussa. Heinäkuun lopulla kokoontuivat tunturilatulaiset jälleen uhraten kuka päivän, kuka viikon, jotkut jopa huomattavasti enemmänkin lomastaan yhteisen asian hyväksi. Kaikille riittikin touhua, jos ei aina rakennuksen seinällä, niin hirsien kimpussa muuten, tekemässä suojaseinää saunan ympärille tai vaikkapa uuden puuliiterin rakennuksella. Yli 40-henkisen joukon ruokkiminenkin vaati ahkerat huoltojoukot. Lämmin kiitos teille kaikille! Jälleen kerran vietiin Tunturiladun asiaa yhdessä eteenpäin.

Paljon on saatu aikaan, mutta vaikka olemmekin jo "niskan päällä", riittää tekemistä vielä runsaasti. Uskon kuitenkin tunturilatulaisten saattavan tavoillemme uskollisina rakennushankkeen päätökseen, jotta uljas uudisrakennus vanhaakin paremmin palvelisi tunturilatulaisia pitkälle tulevaisuuteen.

*

Tämän syksyn aikana antanee ympäristöministeriö eduskunnalle käsiteltäväksi lain erämaa-alueista. Vaikka erämaatoimikunta olikin suht' yksimielinen jättäessään mietintönsä (vain yksi eriävä mielipide on kirjattu) lienee sen muokkaaminen laiksi kuitenkin aika kimurantti tehtävä. Tunturilatu on antanut mietinnöstä lausuntonsa ja toivomme lopullisessa laissa ja asetuksessa tulevan eräretkeilyn tarpeiden paremmin huomioiduksi kuin mitä mietintö edellyttää. Tunturiladun kannalta on kuitenkin hyvä asia se, että Susi-Talas jää perustettavan Tsarmitunturin erämaa-alueen sisälle. Näin erämaaluonto ja rauha säilyy tukikohtamme maisemissa. Pitäkäämme itse omalta osaltamme huoli sen säilymisestä.

*

Tunturisuden ensimmäinen käsky kuuluu: Älä koskaan lähde yksin tunturiin! Tämä käsky tulvahti väkevänä mieleeni, kun luin Kebnekaisen rinteellä 1988 menehtymisen rajoilta pelastetun suomalaisen kertomuksen pelastumisestaan. Erämaa – myös Suomen Lapissa – saattaa kesälläkin olla arvaamaton ja ankara. Useimmiten se kuitenkin on lempeä ottaen avosylin vastaan retkeilijän, joka vain on valmis hieman ponnistelemaan. Mutta sää saattaa muuttua äkkiä yllättäen valmistautumattoman retkeilijän perusteellisesti. Ja silloin on varsinkin yksin liikkuvalle maltti ja kokemus tarpeen. Entäpä, jos varovaisestikin toimien kirves lipsahtaa tai jalka nyrjähtää pahoin tunturin rakassa? Mistä silloin apu löytyy? Huuto ei kaukana erämaassa kuulu. Näinhän se useimmiten tapahtuu – monien sattumien summana. Ja vaikka tapahtuma ani harvoin saa onnettoman lopun, aiheuttaa se kuitenkin runsaasti kuluja pelastuspalvelutoimintojen käynnistämisenä ym. Tiedän kyllä, että yksin kulkien kokee erämaan aidoimmillaan ja se tarjoaa silloin kaikkein mieleenpainuvimmat elämykset, mutta siitä huolimatta kannatan tunturisuden käskyn tinkimätöntä noudattamista. Siis

– ÄLÄ KOSKAAN LÄHDE YKSIN TUNTURIIN!

Kiljuhanhia yritetään pelastaa

Kiljuhanhi on yksi maamme uhanalaisimmista lintulajeista. Vielä 1950-luvulla se pesi Lapissa melko yleisenä, mutta 1960-luvun alusta lähtien kanta on jatkuvasti taantunut. Viimeinen varmistettu pesintä on vuodelta 1978. Tänä kesänä Lappiin istutettiin kahdeksan poikasta heinäkuun alussa.

Kiljuhanhen häviämisen syitä ei tunneta, mutta vahvin olettamus on, että talvehtimisalueilla, lähinnä Kaspianmeren ympäristössä ja Turkin – Kreikan alueella, on tapahtunut jotakin linnuille kohtalokasta. Kaspianmeren alue on kuivunut, joten lintujen talvilaitumet ovat hävinneet. Turkissa ja Kreikassa kiljukkaita saa metsästää koko talven, jolloin linnut eivät saa levätä rauhassa.

Kun kiljuhanhien häviäminen on tiedostettu jo 1960-luvulla, kesti kauan ennen kuin mitään tapahtui. Laji rauhoitettiin vuonna 1969. Vuonna 1984 Maailman Luonnon Säätiön Suomen rahasto perusti kiljuhanhityöryhmän pelastamaan kiljuhanhen.

Työryhmän esityksestä aloitettiin sekä vanhojen pesimäalueiden tarkastukset (mm. maastoretket ja vanhojen asukkaiden haastattelut) että tarhaus. Lapissa on haastateltu noin 150 yli 60-vuotiasta kairankulkijaa, joilta on saatu paljon tietoa hanhista. Hailuotoon perustettiin tarha 1985 ja koska tarhan poikastuotto on ollut hyvä, päästiin jo tänä vuonna istutuksiin.

Emolinnut tarhaan on saatu Ruotsista, jossa kiljuhanhia on tarhattu 1970-luvulta lähtien. Nyt Suomeen on perusteilla toinen tarha, jotta tautiriskit olisivat pienemmät kuin yhden tarhan ollessa kyseessä.

Poikaslinnut vietiin Hailuodosta helikopterilla Lappiin salaiselle istutusalueelle. Linnut on merkitty sinisin kaularenkain ja niiden jalassa on myös tavallinen alumiinirengas. Tavoitteena on saada selville, mihin linnut muuttavat ja toisaalta, palaavatko ne takaisin istutusalueelle.

Kiljuhanhi on metsähanhea pienempi ja sinisorsaa isompi lintu, joka muistuttaa väreiltään metsähanhea. Kiljuhanhen otsa on kuitenkin valkea ja lintujen ääni on kuuluva "ki-ju". Laji on kesällä piileskelevä, mutta touko–kesäkuun vaihteessa lintuja voi havaita helpommin. Syysmuutto alkaa jo elokuussa.

Nyt jokainen tunturilatulainen voi osallistua kiljuhanhen suojeluun kulkemalla silmät avoimena Lapin tunturialueella. Jos jollakin on vanhoja kiljukashavaintoja, ne kannattaa lähettää os. Antti Karlin, Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki. Jokainen havainto on arvokas. Myös sellainen tieto, että joku on kulkenut tietyn reitin tapaamatta siellä kesällä hanhia kannattaa lähettää.

Koska kiljuhanhen suojelu on yhteispohjoismainen projekti, myös Ruotsissa ja Norjassa tehdyt havainnot voi lähettää allekirjoittaneelle. Koko Fennoskandian kiljuhanhikanta lienee enää noin 100 paria.

Antti Karlin

SINÄ, Tunturiladun jäsen,

joka tykkäät yhteisöstämme,
toivot sille menestystä ja pitkää ikää,
haluat olla mukana kehittämässä sitä,
haluaisit ehdottaa jotakin,

mutta ujostelet tai peräti
pelkäät jääväsi "isoisten jalkoihin",
vähättelet kenties oivallustasi,
kaipaat keinoa sen eteenpäin viemiseksi,

kerro ajatuksesi meille, luottamuksellisesti,
soita, kirjoita, nykäise hihasta,
yritämme välittää sen eteenpäin tai
valmistella sen ehdotuksiksi kokouksille,

kaikki ajatukset ovat tervetulleita,
ovatpa ne mitä tahansa, hupsujakin,
kenties niistä poikii jotakin uutta,
nyt, myöhemmin tai muuntuneena,

Järjestötoimikunta toivoo vinkkejäsi:

Matti Mähönen	90–539745 k, –4734235 t
Ojahaanpolku 6 D 39,	01600 VANTAA
Raili Pöllänen	931–652822 k
Unholankatu 4 F 25,	33820 TAMPERE
Esko Aalto	972–13032 k
Ukkokuja 1 A 2,	78500 VARKAUS
Arvo Anivuo	941–272597 k
Väliaitank. 6 D 35,	40320 JYVÄSKYLÄ
Hemmo Kivilaakso	921–517243 k
Itäinenkatu 16 A 6,	20520 TURKU
Markku Salminen	90–2919916 k
Vuoritie 24,	04400 JÄRVENPÄÄ

TUNTURILATU r.y.

JOHTOKUNTA

Pj. Yrjö Suuniittu Sammonk. 32 E 62, Tampere p.k. 931–555513, t. 127957
Vpj. Raimo Niklander p.k. 90–7541968
Jäsenet: Arvo Anivuo p.k. 941–272597, Terttu Civill p.k. 931–110077, Vappu Hietala p.k. 90–573745, Pekka Huttunen p.k. 958–11247, Kalevi Kanerva p.k. 921–321571, Uolevi Mättö p.k. 914–28901 ja Eero Niinikoski p.k. 931–615981.
Sihteeri: Antti Karlin, Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki p.k. 922–24040
Jäsenasiat: Anja Pajunen Erkylänk. 21, 05820 Hyvinkää p.k. 914–28901
Talous: Vappu Hietala, Kylätie 2 A 15, 00300 Helsinki p.k. 90–573745
Kuva-arkistonhoitaja: Pauli Hakulinen, Kasöörink. 2 D 64 00520 Helsinki p.k. 90–140995.
Postilähetykset ja juoksevat raha-asiat: Elvi Zweygberg Suomen Ladun toimisto, Fabianink. 7 00130 Helsinki p. 90–170101.
TL:n tilit: SYP Katajanokka 206621–20620 tai postisiirtotili 13533–1.

JÄSENLEHTI TUNTURILATU

Vastaava toimittaja Yrjö Suuniittu
Toimitussihteeri Uolevi Mättö, Erkylänk. 21, 05820 Hyvinkää p.k. 914–28901.
Lehtitoimikunta: Pauli Hakulinen, Antti Karlin, Helena Oksanen, Matti Rekola ja Anja Pajunen.

KIINTEISTÖT

Susikyrö, Enontekiö
Susi-Talas, Inari
Susi-Kiisa, Utsjoki
Kärrikaltio, Inkoo (Kavtsin hallinnassa)
Rakennuspäällikkö: Pekka Huttunen, Joukontie 27, 76150 Pieksämäki p. 958–11247

SUSIVALIOKUNTA

Pj. Raimo Niklander. Jäsenet: Kauno Laine, Väinö Martikainen, Anja Pajunen, Antero Tarvainen ja Veikko Tyrväinen. Sihteeri Sirkka Seliste.

TUNTURIKERHOT

OKTA (1) Kajaani
Pj. Pauli Keränen, siht. Anja Mustonen Erätie 20 as 15, 87200 Kajaani p.k. 986–27946.
KUOKTE (2) Hyvinkää-Riihimäki
Pj. Markku Salminen, Vuoritie 24, 04400 Järvenpää, p.k. 90–2919916
KOLBMA (3) Tampere
Pj. Raili Pöllänen, siht. Jorma Laine Lentävänniemenk. 2 A 9, 33410 Tampere p.k. 931–462960.
NJEALLJE (4) Pieksämäki – Mikkeli – Varkaus
Pj. Esko Aalto, siht. Ritva Kylliäinen Koskik. 10 50100 Mikkeli p.k. 955–164976
VIHTTA (5) Vaasa
Pj. Seija Nykänen, siht. Pertti Elo, Huutoniementie 22 N 7, 65320 Vaasa, p.k. 961–154145
KUHTTA (6) Helsinki Vartiokylä
Pj. Esa Huttunen, siht. Marja-Terttu Hakkarainen Kastelholmant. 1 C 19, 00900 Helsinki p. 90–331602
TSIETSA (7) Iisalmi
Pj. Esko Pirinen, siht. Pentti Kainulainen, Vaarutie 14, 71160 Riistavesi, p.k. 971–711014
KAVTSI (8) Helsinki
Pj. Jorma Alapuranen, siht. Marita Maula Ylipalontie 1 D, 00670 Helsinki p.k. 90–743246.
OVTSI (9) Jyväksylä
Pj. Risto Åhlgren, siht. Irma Hulkkonen Ruokkeentie Majarinne, 40220 Keski-Palokka p.k. 941–635168.
LOGI (10) Turku
Pj. Erkki Jauhiainen, siht. Anna-Maija Salminen Hämeentie 20 B 28, 20540 Turku, p.k. 921–377370
ALPPAS (11) Hämeenlinna
Pj. Veikko Stark, siht. Marja-Liisa Mäki, Matti Alangonk. 5 B 15 13130 Hämeenlinna p.k. 917–29061
KUMPE (12) Pohjois-Karjala
Pj. Reijo Pasanen, siht. Niilo Siponen, Heikkiläntie 1, 83900 Juuka, p.k. 976–72028.

TUNTURIKERHOJEN

Kesäpäiväterveisiä!

Tunturiladun Kesäpäivät ovat tosi- ja tapahtunut asia. Onko jotain lisätty TL:n toimintaan, ei. Kerhopalaveri on saanut uuden ja kaikkia jäseniä kokoavan nimen ja teeman. Niinkuin jo perinteisesti vietämme talvipäiviä, niin tästedes kuuluu TL:n vuosiohjelmaan myös kesäpäivät.

Meitä tutnurilatulaisia oli koolla 19–20 elokuuta 115 henkilöä Kangasalan kunnan Vallitun leirialueella Vesijärven rannalla. Alueen maasto ja rakenteet olivat sopivat toteuttaa tilaisuus maastotapahtumana, ei liian valmista, mutta ei myöskään mikään ollut rempallaan. Keittokatoksen ja rantaviivan välimaastoon jäi kappale hämäläistä luontoa. "kivimäisesti" sanottuna: Tasainen niittu, tuolla ja täällä sammaleisella harjulla, jossa kanerva ja puolaimen varret ja kuihtuvat ruohonpiipat vaihetellen peittävät kumisevan maan, matalia mutta tuuheita mäntyjä, mäntyjen takana kiiltää tuolla Vesijärvi.

Juhlakentän reunalla on lipputangot ja Suomenlipun keralla liehui nyt kesätaivasta vasten Tunturiladun viiri. Tunturikerho Kolbma oli halunnut kunnioittaa Tunturilatua ja näitä ensimmäisiä kesäpäiviä pysyvällä ja meille kaikille näkyvällä muistolla. Yrjö ottaesaan viirin vastaan sanoi varmasti sen mitä me kolbmalaiset olimme mielissämmme ajatelleet. Me toivoimme, että tämä viiri olisi meitä tunturilatulaisia tervehtimässä aina saapuessamme tunturiladun tilaisuuksiin. Kesäpäivien teemana oli oppia jotain uutta eräretkeilystä ja yhdessäolosta. Ei vaelluskilpaa vaan Matin kehittämä "Nulkka". Tähän kisaan voitiin osallistua yksin, kaksin tai ryhmissä, harjoitella ja oppia uutta ja kokeilla oppimaansa. Luontopolku oli vaikeahko, uusia asioita opimme koska parhaat tulokset olivat 8/12. Erkki tosin ilmoitti ymmärtäneensä kaikki kysymykset, mutta vastausten laita taisi olla toisin. Leppoisan oleilun ja iltahyppelyn väliin mahtui toki virallistakin koko jäsenistöä aina ja ikuisesti puhuttavia asioita. Sydämen kyllyydestä suu puhuu: ja meillä tunturilatulaisilla sitä on. On avainasiaa, puuasiaa, sauna-asiaa, jäsenasiaa. Mutta vakavasti ajatellen "puheet" ovat pieniä siihen työmäärään ja aherrukseen verrattuna jota tunturilatulaiset ovat vuosien varrella puuhanneet, samoin tänäkin kesänä.

Kesäpäivätapahtuma oli ajateltu toteuttaa siten, että työtä ja touhua ei järjestäjiltä vaadittaisi kohtuuttomasti. Näin minä kutsuin laumaani kesän toimintamuistiossa: Kolbma järjestää Tunruriladun Kesäpäivät – uutta on tapahtumassa – tunturilatulaisten keskuudessa on ollut tapana hoitaa tällaiset tilaisuudet vanhalla ja hyväksi todetulla tavalla. Mennään kaikki paikan päälle ja tehdään yhdessä Kesäpäivät.

Ei se sen suurempia urakoita vaadi, tulla mukaan, osallistua ja viihtyä!

Tietysti työtä ja touhua on ollut, mutta periaate oli. Me kolbmalaiset tilaamme puitteet ja me tunturilatulaiset luomme yhteisen hengen. Ja jotta vielä, minä päätin paimenkirjeeni seuraavasti: toivotaan kauniita ilmoja ja runsasta osanottoa. Ja eikö vain ollutkin leppoisat ilmat ja väkeä mukavasti. Tänään maanantaina 21. elokuuta on satanut aamusta lähtien koko päivän.

Olkoot tässä samalla Kolbman kuulumisia. Toimintamme on ollut melko vilkasta, mutta samalla vanhojen jo hyväksi havaittujen toimintojen pyörittämistä. Siinä se juju taitaa ollakin, meitähän kolbmalaisia on paljon, kolmisen sataa, mutta joskus tulee tunne, että tyhjästä on paha nyhjäistä. Uusi ja erilainen on aina vetänyt väkeä, niin myös kevään hiihtoviikko Sallassa. Olimme jo huolestuneet hiihtoviikkojen lopahtamisesta, mutta uusi ja vähemmin tunnettu retkeilyseutu ja Väiski sai väen liikkeelle. Lähiseutuun meillä on ollut mahdollisuus tutustua patikoiden sekä päivällä tai yöllä. Vappumarssi vaalenevassa kevätyössä, huuhkaimen huhuillessa Vuorilahden vuoren komeroissa ja teerien pulina auringon noustessa oli mahtava aloitus kauniille ja lämpimälle kesäkaudelle.

Terveisin Raili

Tsietsan kuulumiset

Heinäkuun lopun myöhäisillan aurinko matalalla puiden latvoissa loi huoneeseen hämärän varjoja muistuttaen syksyn lähestymisestä. Tuo sama aurinko paistoi myös silloin Kebnekaisen takana kahdelle kerhomme rohkealle rouvalle. Toinen heistä oli entinen tyttöystäväni, nykyinen lapsieni äiti. Lähetin terveiset sinne suurtunturien maahan noiden auringon säteiden myötä ja mietiskelin samalla, mitä kirjoittaisin tämän kertaisiin Tsietsan kuulumisiin.

Kaivelin vanhoja lehtiä esiin ja totesin toistavan itseäni jo siinä määrin, että kirjoittajan vaihtaminen olisi paikallaan. Samalla tuumailin, että moniko ei-tsietsalainen lukee tämänkin jutun edes tähän saakka. Onko siis kerhojen kuulumiset palsta tällaisena hyvä?

Huhtikuun 15. päivänä iltapäivällä vyötti itsensä ahkioiden eteen totinen seitsenhenkinen tsietsalaisten porukka Njurgalahdessa. Aurinko paistaa läkötti kerrankin oikein kunnolla ja lunta oli metrinen hanki. Mistä siis totisuus? Yksi jos toinen oli vaivihkaa kokeillut hangen kantoa ja todennut sammalikon tulevan vastaan helposti. Edessä oleva vaellus Pallakselle tuntui ylipääsemättömältä, kun vielä paikalliset asukkaat rohkaisivat arvellen jäävän reissun tekemättä. Loppujen lopuksi siinä kävi sitten taas kuin monesti ennenkin: yöpakkaset tulivat kuin tilattuina ja vajaata viikkoa myöhemmin löysimme itsemme Pallaksen hotellilta. Ja niin neekereinä että!

Vaellus seuraili edesmenneen tasavallan päähiihtäjien muinaista reittiä, mutta noita latu-uria emme löytäneet. Sitä vastoin löytyivät ilmeisesti Rekolan Matin Torneträskistä, porukkamme edellistalven lähtöpaikasta, hiihtämät ladut.

Ohimennen kävimme saunomassa Susikyrössä, kuten juhannuksen seutuvilla Hetasta Pallakselle vaeltanut Tsietsan nuorisoryhmäkin, joka pääsi samalla osallistumaan talkoisiin. Varsinaisiin talkoisiin heinäkuun lopulla osallistui myös useita tsietsalaisia.

Kokkolan leiripäivillä olimme joukolla. Totesin siellä, että näyttääpi olevan maailman menot kulkemassa siihen suuntaan, että jaloja retkeilyn päämääriä joudumme jatkossa vaalimaan entistä enempi Tunturiladun keskuudessa. Meno ja meteli leiripäivillä ovat johtamassa siihen että rinkkaselkäkulkija alkaa vierastaa sitä hulinaa. Lapsiperheet suorastaan kammoavat lasten viemistä tuollaiseen tapahtumaan. Joku viisas on kyllä sanonut, ettei näitä tilaisuuksia ole lapsille tarkoitettukaan. Ikävä kyllä, tulevaisuus on lapsissa.

Juoksukilpailu metsässä ns. vaelluskilpailussa nostatti verenpainetta enemmän, kuin ehkä oli aihettakaan, koska tehtävät olivat kaikkiaan mielenkiintoiset ja hyvin laaditut. Juoksukilpailu ei kuitenkaan kuulu vaeltamiseen. Vaeltamisen tiedot ja taidot tulee mitata muuten, kuin kellon kanssa kilpailemalla. Tätä mieltä ollaan täällä päin.

Elokuun viimeisenä viikonloppuna viettivät tsietsalaiset omia retkipäiviään Taivalmäessä. Ohjelmassa oli marjojen poiminnan lisäksi ensi kertaa vaelluskilpailu, johon oli myös kutsuttu lähiseudun latuyhdistyksistä joukkueita. Ei näkynyt muita. Vastauksena kutsuun saimme mm. ettei vaeltaminen kiinnosta ja kiinnostus on keskittynyt esim. kanootti- tai lentopallohommiin. Että vieläkin näin: näyttää todella siltä, että retkiharrastus ja sen kehittäminen on tulevaisuudessa tunturilatulaisten varassa. Onko rinkkaselkäkulija häviävä otus?

Tsietsan mestaruuden vaelsivat isä ja poika Tapaninen: Enen ja Samin voitto oli arvokas, sillä taakse jäi kokeneita ja menestyneitä pareja. Punjun Pirjo ja Väänäsen Ulla tulivat toiseksi ja pronssille tiesi ja taisi Partasen Raili yhdessä Anja Mönkkysen kanssa.

Kesä on kallistumassa syksyyn. Tsietsan toimintasuunnitelmasta löytyy vielä loppuvuodelle syksyn ruskavaellukset Lappiin, talkoot ja sadonkorjuujuhlat Taivalmäessä, lokakuussa karpaloretki, sitten susiaiset, kerhon syyskokous sekä joulukuussa pikkujoulu.

PENA

TOIMINTAA...

Kavtsin kuulumiset

Kulunut kesä on ollut meille kavtsilaisille kiireisin moniin vuosiin. Kerhon osallistuminen joukkueella Suomi meloo -tapahtumaan, melontaviikko Keski-Suomessa ovtsilaisten kanssa, pyöräretki Itä-Suomessa, puusavotta Veikkolassa, Suomen Ladun leiripäivät Kokkolassa ym. retkeilyyn liittyvät tapahtumat ovat saaneet kerhomme jäseniä runsain joukoin liikkeelle.

Meille kavtsilaisille yksi kesän kohokohta oli vierailu ovtsilaisten luona Uuraisilla. Viikonlopun aikana saimme tutustua Ovtsin Toposessa olevaan tukikohtaan, kuulla Arvon kertomana paikan mielenkiintoista historiaa ja nauttia savusaunan pehmoisista löylyistä. Retki Pyhähäkin kansallispuistoon kuin myös yhteinen nuotioilta lettujen ja laulujen parissa oli mieleenpainuva. Kiitos teille ovtsilaiset vielä kerran. Luonanne oli mukava käydä.

Kesän kauniit ilmat ovat suosineet niin erämaissa kuin vesilläkin liikkujia. Nyt syksyn kolkutellessa jo ovia alkavat ajatukset tapailla syksyn ja talven tulevia tapahtumia. Normaalien kerhoiltojen pito mielenkiintoisin aihein jatkuu vuoden harhailujen jälkeen taas tutussa paikassa Pauligin huvilalla. Syksyn aiheista mielenkiintoisimmat ovat Islantia ja Lapin soita käsittelevät illat. Syksyisen sieniretken teemme Sipooseen 24.9. ja suunnistuskurssin järjestämme Kärrikaltiossa 30.9.–1.10. Kärrikaltio tulee olemaan monelle kavtsilaiselle syksyllä viikonlopun tavoite, sillä liiteri- ja varastorakennuksen rakentaminen aloitetaan syksyn aikana. Jos vanhat merkit pitävät paikkansa, rakentaminen on talven tultua jo melko pitkällä, sillä ahkeriksihan meitä kavtsilaisia toisinaan sanotaan. Syksyn talkoiden yhteydessä opimme myös keittimen huoltoa ja katsomme, kuinka Kärrissä olevia lamppuja ja lämmittimiä tulee käsitellä. Kaikki tärkeää oppia meille jokaiselle.

Tulevan talven toimintaa olemme ehtineet pohtimaan jo jonkin verran ja ainakin talviretkeilijän kurssin maasto-osa on luvassa. Myös kerhon talvivaellus ja jos anomukseemme suostutaan, niin hiihtoviikko Susitalaksella kuuluvat talven -90 ohjelmaamme. Luvassa on siis edelleen runsaasti tapahtumia, joten osallistumisintoa kaikille ja hyviä ruskaretkiä alkavalla syksyllä.

Jorma

Ovtsin kuulumiset

Monilla kairoilla kuuluu kerholaiset kulkeneen, niin kuin pitääkin. Talkoisiin on osallistuttu Susi-Kyrössä ja Toposessa ja Toposen "naapurissa". Kesäisellä helleviikolla on melontaa harrastettu yhdessä kavtsilaisten ja kolbmalaisten kanssa. Kaikki, ensikertalaisetkin, tuntuivat tyytyväisiltä viikkoonsa! Se oli Saarijärven koskireitillä, se. Pyhä-Häkissä kävivät mukaan ennättäneet kerholaiset vierailleiden kavtsilaisten kanssa, yhteistyö on oivallinen ajatus! Kesä-keskiviikkoisin on kokoonnuttu Toposeen savusaunomaan ja samalla opettelemaan "oman" tukikohdan käyttöä. Syyskuussa aloitetaan kerhoillat, tavanmukaisesti: kuukauden ensimmäisenä arkimaanantaina klo 19. Vuoden loppuun on tilat, tutuksi tulleessa, osoitteessa: Asemakatu 9, 2. krs, sehän on se SYP:n talo. Syyskuussa on yhteinen kerhoviikko Kiisalla njealljeläisten kanssa.

Onnittelemme 75-vuotiasta, 13-vuotiaan kerhomme perustaja-puheenjohtajaa Jouko K. Järviötä!

Lokakuussa, täydenkuun aikaan, (14.–15.10.) toivotetaan kaikki Tunturilatu r.y:n jäsenet tervetulleiksi syyskokoukseen ja susiaisiin Uuraisille ja Kangashäkin Toposeen. TERVETULOA!

Imppa

Matka Hetasta alkaa – odotamme kuljetusta. **Kuvat: Saini Heikura**

Ensimmäinen vaellukseni Lapissa

Minä olen Kikka, 10 vuotta. Olin kummitätini "Sandran" kanssa vaeltamassa Hetta – Pallas -reitillä. Matkakaverit: Raija, Hanna 12 v., Ene, Sami 10 v., Anja ja Saini (=Sandra).

16.6.1989
Menimme junalla ensiksi Iisalmeen. Iisalmesta pikkuautolla Muonioon. Matkalla vilahteli hyvännimisiä paikkoja esim. Simo, Viantie, Mammutinmaja. Matkalla kuultiin käen kukuntaa. Rupesimme nukkumaan vasta klo 4 aamulla.

17.6.
Tänään näimme ensimmäisen ison porotokan. Postiautossa oli tunnelmaa, Muoniosta tultaessa postiautolla Hettaan. Matkaan veneellä. Tästä se vaellus alkaa!

18.6.
Matka jatkuu. Pysähdyimme Pyhäkeron kämpässä. Tunturilta tunturille, eteenpäin. Hanna, Sami ja minä "hypättiin" edellä ja "ikinuoret" taaempana. Me yövyttiin Sioskurun kämpässä.

19.6.
Heräsimme nukuttuamme kellon ympäri. Kävin Hannan kanssa aamu-uinnilla ennen matkaan lähtöä. Edessä olikin mahtava nousu. Yön vietimme Pahakurun autiotuvassa.

20.6.
Oli vuorossa käynti Outakalla. Siellä tuuli kovasti. Ensimmäinen tunturi valloitettu. Yöksi Hannunkurulle, jossa tuomi kukki komiasti.

21.6.
Kävimme jälleen aamu-uinnilla Hannan kanssa. Oli vaan aika kylmää vettä. Tänään käveltiin 15 km. Yöksi Nammalkurulle.

22.6.
Pallashotellille 14 km. Oli ihanaa istua hotellin pehmeässä tuolissa. Jatkoimme kohti Susikyröä. Itikoita oli tosi paljon.

23.6.
On juhannus. Käytiin viisi kertaa Hannan kanssa uimassa, vesi oli lämmintä.

24.6.
Tänään paistoimme tikkupullia ja voi miten olivat hyviä. Hannan kanssa näimme pupun ja villiminkin.

25.6.
Aamulla oli kylmää, kun lähdimme kotia kohti. Matkalla käytiin Ruotsin puolella.

Oli ihan kiva ja jännäkin kokemus olla vaeltamassa ja varmasti lähden toistekin.

Kirsi Koponen

"Juhannustytöt" Susikyrössä, Kirsi ja Hanna.

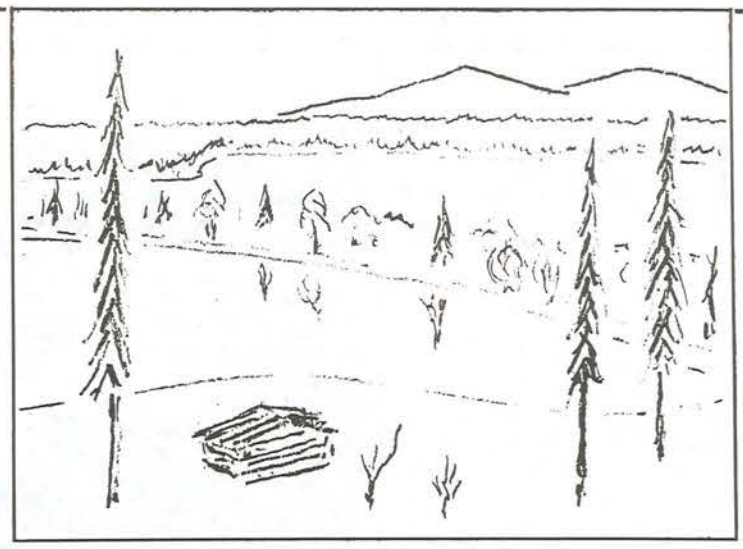

Lähtö Sioskurulta

Laulunytti esille tauon tullen – Sami, "Kikka" ja Hanna.

Lapin reissu -88

Vuosi 1988 oli monella tapaa erikoinen. Olihan kesäkin lämmin ja kaunis, poiketen siten edukseen edelliseen kesään nähden. Muutenkin vuoden aikana sattui allekirjoittaneelle tapauksia, jos jonkinlaisia.

Lapin-retkeä aloin suunnitella jo alkutalvesta. Kaverin kanssa päätimme että, syyskuun alussa lähdemme ruskaa katsomaan. Reiteistä keskustelimme ja karttoja katsellessamme elimme jo vahvasti retkitunnelmissa.

Vaan toisin kävi elon tiellä. Retkikaveri meni sairaalaan johonkin rutiinitarkastukseen. Sen piti kestää vain pari päivää. Tarkastuksessa ja kokeissa ilmeni kuitenkin jotain huolestuttavaa ja niin alkoi sairaalakierros, joka kesti 3,5 kk.

Syksy ja retken aloituspäivä läheni, eikä kaveri ehtinyt kuntoutua. Näytti siltä, että koko retki on peruttava. Haeskelin uutta kumppania. Kovasti teki mieli lähteä, olihan vuosi -87 jo jäänyt väliin. Löytyikin vanha lapinkävijä, joka oli valmis lähtemään, tehtyään ensin lyhyen ulkomaanmatkan. Kaiki näytti taas olevan järjestyksessä. Ei kuitenkaan ollut. Joku käänsi ulkomaanmatkaajan mielen. Hän ilmoitti, että oli tämän vuoden osalta saanut reissuamisesta tarpeekseen, eikä lähde.

Lähtöpäivä valkeni. Lomaa oli- ja niin päätin lähteä yksin. Lainasin tyttären pakettiauton ja lähdin jyrämään kohti pohjoista. Ensimmäinen etappi oli Rukatunturi. Sen ohi olin aina ajanut, oli muka kiire parempiin maisemiin. Tällä retkellä olin päättänyt poiketa kaikilla tienvarsituntureilla, joita oli ohimennen ihaillut, mutta joilla en ollut käynyt.

09.09. -88 hiukan ennen auringonlaskua pysäytin auton Rukahovin parkkipaikalle. Kamera kaulaan ja ylös mäkihin. Noin 20 minuutin reippaan kiipämisen jälkeen seisoin huipulla. Sää oli pilvetön. Aurinko laski ja sen säteet kultasivat idässä näkyvien tuntureiden huiput. Tunnistin niistä ainakin Päänuorusen, jonka terävä, toislaitainen huippu erottui selvästi. Hyvin näkyivät myös Nuorunen ja Kivakka. Pitkä kapea painanne lie ollut Paanajärven uoma. Se kuitenkin peittyi varjoihin auringon aletessa. Jylhä ja käynnin arvoinen paikka tämäkin on, vaikka kaikenlainen tekniikka huipun täyttääkin. On radiomastoja, hiihtohissin kääntöpyöriä ja kaiken huippuna teräksininen ränni, jota myöten voi laskea alas vauhdikkaasti.

Yövyin autossa asuntovaunujen parkkipaikalla. Hyvin nukutti. Aamulla 10.09 jatkui matka. Kahvia keittelin lepäämispaikalla, jonkin leveähkön joen tuntumassa. Sain seuraakin. Jostain saapasteli paikalle sympaattisen näköinen siisti nuorimies. Virkkoi: "Sie se vaa kohvii keittelet" Myönsin näin olevan ja tarjosin kaverillekin. "Mihi sie oikei oot mänös?" tiedusteli kaverus edelleen. Selvittelin, että suunta on pohjoiseen. "Sihä mie vällee päässenkii kyyvis pari kilometrii?" Jo vai se sopi. Keräilin kamppeet ja niin lähdimme. Kohta näkyi tienvarressa viitta, jossa luki: "Työkoti" "Siinhä se koti, vie pihhaa asti" Veihä mie. Kaveri kiitteli kyydistä ja kahvista. Pyysi sisällekin poikkeamaan, vaan syyttelin kiirettä ja jatkoin matkaa.

Kemijärvellä tankkasin auton ja jatkoin välittömästi kohti Pyhätunturia, joka oli seuraava etappi. Pyhälle johtava tie oli korjauksen alla. Oli hiekkaisia kohtia, joista ei tahtonut yli päästä, välillä taas niin kivistä, että pelkäsin kaikkien ruuvien tippuvan tärinän johdosta. Perille kuitekin pääsin. Kultakeron eteen pysäytin "Kaapin", joksi olin alkanut kulkupeliäni nimitellä ja lähdin katselemaan paikkkoja.

Valitsin reitin, joka johti jonkun Oravalammenkautta Noitatunturille. Jäivät taakse hiihtohissit ja polku kapeni. Aurinko paistoi ja oli tyyni ja lämmin sää. Hyvä polku viittoineen johdatteli kulkijaa, joka harvoin kulki viitoitetulla polulla. Muistin retken vuodelta -68, kun Alpiinin kanssa olimme matkalla Kilpisjärvelle. Silloin oli autossa eräs Alpiinin tuttava, joka olisi halunnut meidät kaverikseen Pallas-Ounas reitille. "Miksi te sinne korpeen vaellatte. Jääkää tänne, täällä ovat merkatut reitit, täällä on hyvä kulkea." Ei vaan jääty. Emmehän me omasta mielestämme kovat kairankävijät voineet moiseen sortua. Nyt kuljin "merkattua reittiä", ja hyvä oli kulkea. Oli rauhallista, ketään ei näkynyt. Korpin kronkunta vain kuului jostain kaukaa, tunnelma oli hyvin erämainen.

Edestäpäin alkoi kuulua ihmisääniä. Oikealla näkyi Isokuru. Polku vei purolle, jonka yli oli rakenettu oikein porras. Puron takana raput, jotka veivät jyrkänteen päälle. Siellä istui kaatuneen kelon päällä 8 mummelia. Keski-ikä n. 60 vuotta. Joillakin oli keppikin turvanaan. Kyselivät, onko hotellille vielä pitkä matka? Viittasin portaisiin päin ja sanoin, että tuohon suuntaan noin pari kilometriä. "Emme me sinnepäin olla menossa. Olemme kiertämässä 5:den kilometrin luontopolkua. Kyllä se on hotelli tuolla päin. "Näin tarinoi silmälasipäinen, tarmokkaan näköinen rouvashenkilö. Ehdotin, että katsottaisiin karttapaperista, mikä se tilanne oikein on. Ja niinhän se oli, että ikätyttärien luontopolku erkani parinsadan metrin päästä vasemmalle. Sinne lähtivät mummelit. Minä jatkoin kohti Oravalampea. Rouvat huutelivat hyvänmatkan toivotuksiaan. Ja niin oli kulkija taas yksin. Tai ei aivan. Jätkän onnenlinnut, kuukkelit, olivat havainneet vanhan kaverinsa olevan liikkeellä. Istahdin kannonpäähän ja kaivoin eväspaketin taskusta ja heittelin "sedän linnuille" murusia. Vaan eteenpäin vei kulkijan mieli. Polku alkoi nousta ja muuttui kivisemmäksi. Tunturin rinne alkoi lähetä. Ja siinähän se oli Oravalampi keittokatoksineen ja viittoineen.

Lammella pidin tauon. Ja mikä oli pitäessä, aurinko paistoi ja kuukkelit jutustelivat. Korppien ääni kuului jostain Pikkukurun suunnasta. Paikalla olisi viihtynyt pitempäänkin, mutta maiseman piti muuttua. Siksi oli taas lähdettävä.

Nousu Noitatunturille on paikoin rakkainen ja jyrkkä. Kulku kävi kuitenkin keveästi. Pian seison huipulla. Oli näkökenttää. Pyhätunturi on todella mahtava näköalapaikka. Sodankylän Tähtelän revontuliantennikin näkyy sinne paljaalla silmälläkin katsottuna, mutta kun avuksi ottaa ison kiikarin, tulee tuo lautanen jo paljon lähemmäs. Monta kylääkin ja lukuisia järviä näkyy myös tuolle alavien maiden keskellä pohottavalle tunturille. Ilma oli todella lämmin ja aurinkoinen. Tuulikin, joka huipuilla yleensä asuu, oli sekin leppeä. Sen vuoksi olikin väkeä laella riittämiin. Pari noin kymmenvuotiasta poikaa oli myös isänsä kanssa kiivenyt vuorelle. Pojat muistuttivat: "Kirjoita nimes tohon kirjaan". Kun kysyin, miksi nimi pitää kirjaan laittaa, vastasivavat pojat: "Jos satut eksymään, niin etsijät löytävät sinut nopeammin." Tottahan tuo.

Tunturista pääsee aina alaspäin nopeammin, joskin se tuntuu pohkeissa. Seuraava etappi reitillä oli Karhunjuomalampi. Pitihän siitä vettä ryypätä ja taas kuitata kämpässä oleva vieraskirja. Sen jälkeen nokka kohti Isokurua ja Pyhäkasteenlampea. Olin kartasta katsellut em. paikkoja ja valmistautunut hankaloihin kivikoihin. Toisin kävi, kulku oli helppoa. Jyrkänteissä oli portaat ja rakkaisen kurun pohjalla tukevat pitkospuut, "lankongit" Mahtava on Isokuru. Vaan se ajattelutti, että onko totta tarina, jossa kerrotaan Esaias Mansfeti Fellmanin kastaneen pakanoita tuossa kurussa olevassa lammessa. Jos on totta, niin lie ollut urakka saada pakanat lähtemään noin koloon paikkaan kastettavaksi. Tai sitten Esaias Mansfeti on tahallaan tuonut kastettavaksi paikkaan, jossa ihminen todella tuntee pienuutensa ja vähäpätöisyytensä suuren luonnon keskellä. Mene tiedä, miten lie.

Isonkurun keittokatoksella oli pari miestä ja pikkupoika kahvinkeittopuuhissa. Kysyivät: "kävisikö kahvi?" Jo vain, kahvi oli todella tarpeesen ja se välitön ja ystävällinen tapa, jolla se tarjottiin, teki vaikutuksen vanhaan kulkuriin. Muistui mieleen eräretket kymmenien vuosien takaa. Silloinhan aina kahvitulet viritetiin kun vain kairassa joku kohdattiin. Nykyisin kun vastaantulija ei aina edes tervehdykseen vastaa. Kaverit keittopaikalla olivat kuin vanhoja tuttuja, sellainen oli ilmapiiri. Kiitokset vieläkin!

Kohta keittokatoksen takana olivat portaat, joita myöten pääsi helpoisti kurusta pois. Sitten olikin leveä polku, joka johti hotellille. Siellähän tuo odotti "Kaappi" hotellin edessä. Mitäs muuta, enemmittä arveluitta diesel käyntiin ja nenä edelleen kohti pohjoista.

Koska tietyömaa oli hyvässä muistissa, lähdin toistakautta yrittämään Kemijärvi – Pelkosenniemi -tielle. Kiersin "Tunturilan" kautta Pyhäjärven ympäri. Aluksi tie oli hyvää, mutta sitten kun Pyhäjärvi jäi taakse, alkoi taas tietyö. Huomasin lähteneeni sutta pakoon, karhuhan se sieltä löntysti vastaan. Tie oli vielä kehnompaa ja pehmeämpää kuin aikaisemmin mainitulla osuudella. Hitaasti kinnaroiden, pahimpia paikkoja kierrellen pääsin kuitenkin pikitielle.

Sodankylästä soitto kotijoukoille, että kunnossa ollaan! Matkaan vain tavoitteena Vuotso ja Terävä-Nattanen. Tienviitassa luki: "Sompiontie". Sinne vain. Se tie vei jonkinlaiseen satamaan ja päättyi sinne. Ohoh, kävipäs tuuri! Karttapaperi kertoi Sompionjärvelle johtavan tien olevan parisataa metriä pohjoiseen Sompiontiestä. Eihän tuota pimeässä tullut pantua merkille. No, homma uusiksi. Niin löytyi tienpää. Pimeässä matka tuntui pitkältä kuin nälkävuosi. Lopulta alkoi Sompiojärven pinta välkehtiä valojen loisteessa. Olin tullut Akmeeli Äntereuksen maille.

Perruutin "Kaapin" pois tieltä tasaiselle kennäälle. Sitten vedenhakuun, pitihän iltakahvit keittää. Yö vaikutti kaalolta, pilviäkin näkyi. Sade ropisi auton kattoon tuutulauluna.

Aamulla heräsin kun aurinko paistoi takaikkunasta sisään. Kello oli 08.00. Aamuaskareiden jälkeen rinkka selkään ja kohti Terävämpää-Nattasta. Nattaset ovat myös alavien maiden keskellä ja ne näkyvät Saariselille monesta kohdin. Pyhänattasella olin käynyt 1962 kesällä, mutta muilla en. Nuo tunturit ovt aina kiehtoneet mieltä. Paulaharju kirjoittaa "Sompio"-kirjassaan: "Nattaset seisovat kuin kirkastuksen kummut, ne ovat omat tunturit, tutut pohjoisen vartijat, joiden takaa kesäpäivä nousee". Eräs kirjoittaja taas kuvaili vuonna 1961 Nattasia seuraavasti: "Saariselän eteläisimpinä vartijoina seisovat maantiellekin hyvin näkyvät Nattaset. Ajattelen niitä nyt entisen tunturimaan symboleina. Ne kohoavat pystyinä, siroina ja itsetietoisina kuin nuoren tytön rinnat. Niin siis maata, jonka porttina ne ovat, tuli lähestyä kunnioittavasti ja hiljaa, jotta se ollenkaan suostui seuranpitoon. "Tuon kirjoitus oli silloin tähdätty alueelle suunniteltua tieverkostoa vastaan. Kirjoittaja toteaakin lopuksi, että:, "maantie tekee tunturimaasta yleisen naisen" ja että: "niinkuin parantumattoman taudin uhri kuolee, kun tauti todetaan, niin on tunturimaa omilleen kuollut".

Nyt jo tiedetään kuinka on käynyt. Onhan tuosta kirjoituksesta jo kulunut yli 27 vuotta. No, tämä on kaikki sitä, miksi Nattaset ovat aina kiinnostaneet allekirjoittanutta. Ne ovat todella aina kun ne hetkeksikin ovat vilahtaneet auton ikkunasta näkyviin, tuoneet mieleen tunnun: "nyt olen Lapissa".

Näitä mietin tallustellessani kivistä polkua kohti määränpäätä. Välillä oli jäkäläkangastakin, kulku kävi keveästi. Aurinko paistoi, mutta idän suunnalla oli mustia pilviä. Näinköhän ehdin huipulle ennenkuin ne ennättävät kohdalle? Pelko sateesta siivitti askeleita ja pian tulin keittopaikalle, jossa oli viitta: Terävä-Nattanen 1,5 km. Rinkka kuusen alle ja kurssi kohti tunturia. Pari miestä tuli vastaan. Sanoivat käyneensä "tuolla", viittasivat kohti tunturia. Sanoin olevani matkalla "sinne". Enempää ei keskusteltu.

Terävä-Nattanen on suurista kivistä kokoon röykytetty vuori. Nousu on aluksi helppoa, vaan sitten rakka suurenee ja saa katsella paikkaa askeleille. Ei nousu kuitenkaan vaikeaa ole. Ja niin sitten seisoin laella. Komea on Lappi ruskan värittämänä. Saariselän tunturit verhoutuivat välillä sateen harmaaseen vaippaan, välillä kimalteli horisontin rajoilla, Sompiojärven pyörylä lähempänä. Tuttujahan nuo olivat näkymät. Eräs etappi oli saavutettu.

Takaisin keittopaikalle. Trangia keitti nopeasti hernekeiton ja kahvin. Vähän yritti sadellakin, mutta se ei haitannut." Ei mikään vedä vertoja raikkaalle ulkoilmaelämälle", sanoisi monivuotinen retkikaveri Alpiini. Tulivat siinä mieleen retket entiset, vuosien takaiset... Monta kertaa niiden aikana on istuttu kairan tulilla, on ollut välillä lumituisku, välillä ovat sääsket kupanneet. Kavereitakin on ollut monenlaisia, kaikki reiluja ja mukavia naisia ja miehiä. Tulee sekin väkisin mieleen: kuinka kauan saa vielä vaellella, kauanko kestää kantti ja riittävät voimat? Nöyrä kiitos Korkeimmalle, että on tällaisen harrastuksen pariin johdattanut. Sillä paljon ovat nämä retket antaneet, mittaamaton on se voima, joka niistä saatuna on auttanut kestämään vaikeudet, joita eteen on tullut niiden yli 40 vuoden aikana, jolloin täällä olen vaellellut.

Paluu Sompiojärvelle sujui nopeasti. Samoin ajo 4:s tien varteen kävi nyt päivänvalon aikana mukavammin. Jälleen auton nokka kohti pohjoista. Tavoitteena Susi-Talas. Uutta metsäautotietä jyristelin Talasjärven tuntumiin. Siellä oli pysäköitynä useita autoja. Otin teltan mukaan, sillä ajattelin, että yövyn siinä, jos kämpässä on ahdasta.

Susi-Talaksella oli vielä sauna lämmin. Pari puuta kiukaan alle ja pian oli kyly kuumana. Turkkulaissi olivat murteesta päätellen asukkaat. Oli joukossa tuttukin mies, Kanerva nimeltään. Yövyin saunan eteisessä, en viitsinyt telttaa pystyttää, pimeäkin kun jo oli.

Aamulla herätys klo 05.00. Tunnin kävelyn jälkeen olin auton luona. Ajelin vanhan Jäämerentien varteen. Kahvit keittelin ja aterioin erään joen varressa. Sitten alkoikin kotimatka. Naftaa tankkiin Ivalossa, pysähdys Sodankylässä. Rovaniemen ohitin ensi kertaa pysähtymättä. Vasta Puolangalla otin taas polttoainetta ja seuraavan kerran pysähdyin vasta Iisalmessa pitämään ruokataukoa. Mikkelin jälkeen alkoi sade, oikea syysmyrsky. Vastaantulevat rekat roiskivat rapaa tuulilasiin, mutta diesel jyrisi tasaisesti ja kotikaupungin valot alkoivat näkyä klo 22.10.

Ajomatka ei tuntunut erityisen rankalta, vaikka ei ollut puhekaveria, eikä edes radiota. Matkamittariin kertyi paluumatkalla 1186 km. Aikaa kului pysähdyksineen n. 17 tuntia Susi-Talakselta lähdettyä.

Retki oli sellainen, lajissaan erikoinen, hyvä retki kuitenkin!

Matti Aro

Veikko Haakana

Kieltämättä
oli vaikeita etappivälejä –
kohmeisia jänkiä
syviä nietoksia
pakkasia, enimmäkseen,
hellettäkin
räkkää ja janoa
mutta myös lämmin tuuli
tai viileä,
käsi joka pyyhki kuuran parrasta
hien otsalta,
aavan takana aina
sinihameinen haave.

Nyt ajattelen
että oli oikeastaan hyvä
että uskalsin
etten katkaissut tietä
lopettanut matkaa ennen iltaa

Vanhan puun kanssa
tunnen kohtalonyhteyttä.
Sekin jo naavainen, harmaa,
latva ilman neulasia.

Tuuli sentään
soittaa meitä
vieläkin.

Eikä sinun tarvitse erehtyä
pettyä ystävän suhteen.
Vie hänet metsiin,
jokien lähteille,
kairan sydämeen kauas.
Siellä hänet mitataan
väärentämättömällä vaa'alla
oikein punnuksin.

Seuraat vain sivusta.

Korsa – avarien maisemien, aapasoitten ja menneitten aikojen monien toiveitten tunturi

Korsatunturi, Kolmen pitäjän, Kittilän, Enontekiön ja Inarin rajat leikkaavat sen huipulla. Se on avarien näköalojen tunturi. Menneitten aikojen monien toiveittein ja pettymysten etappi. Korsatunturi on kaikkea tätä ja se on paljon muutakin...

Helpolla et tunturiin pääse. Lähestyit sitä sitten miltä ilmansuunnalta tahansa. Vastaantulijaa tai merkkejä ihmisistä tuskin tapaat. Satunnaisesti löytämäsi poropolkukin haihtuu hetken sitä seurattuasi kuin ilmaan.

Ainakin kesäkelillä saat sinne vaeltaessasi ponnistella välillä voimasi miltei äärimmilleen. Suot ja hetteiköt eivät anna metriäkään ilmaiseksi. Saappaat vajoavat suon silmäkkeisiin. Ne imevät voiman vaeltajan jaloista ja pistävät tuskastuneen katseen etsimään helpompaa kulkutietä.

...Kun vain muutama metri erottaa sinut pelastavasta kannaksesta, saat kääntyä takaisin ja hakea uuden kulkureitin. Jaksoit tai et.

Miltei läpipääsemättömät pajukot hidastavat kulkuasi. Ne piiskaavat kasvojasi ja tekevät liikkumisen hankalaksi.

Juuri kun olet luovuttamassa – löydät kuin sattuman kautta kovaa maata saappaittesi alle. Pääset sittenkin eteenpäin. Tavoittamattomalta tuntunut tunturi on kuin onkin siinä silmiesi edessä.

Korsatunturin laelta näkyy jänkää ja korpea silmänkantamattomiin. Laajat suoalueet levittäytyvät vihreänä mattona sen joka puolelle.

Koillisessa näkyy laaja Repokaira. Kaukana viiden peninkulman päässä, Naukusoitten ja Lemmenjängän takana siintävät Lemmenjoen tunturien hahmot. Sieltä jostain Miessijoen latvoilta olimme vaellustoverini kanssa viikkoa aiemmin lähteneet liikkeelle.

Pohjoisesa Avisuoratunturin takana häämöttävät Norjan tunturit. Lännen – lounaan puolella kohoavat Pallas- – Ounastuntureitten mahtavat kerot.

Katse hakee kiintopistettä. Naskama. Vuossiselkä. Se yrittää painaa näkemänsä syvälle mielen sopukoihin...

Korsatunturin maastossa näyteltiin toista sataa vuotta sitten näytelmä jolle on haettava vertailukohteita kaukaa maamme rajojen ulkopuolelta. Maassamme silloin vallitsevan nälänhädän vuosina kääntyivät monien katseet ja toiveet kaukaiseen Suomen Lappiin. Tietömiin erämaihin. Sieltä oli löydetty kultaa.

Merimiehet Ervast ja Lepistö, jotka olivat perehtyneet kullanetsintään Australiassa ja Amerikassa, tulivat kesällä 1869 etsimään ja kaivamaan kultaa Ivalojoelle. Muutamassa viikossa he huuhtoivat sitä nykyisen Kultalan kohdalta yli kaksi kiloa.

Samana kesänä pietarilaisen kauppiaan retkikunta löysi Ivalojoelta kultaa enemmän kuin Siperiassa pidettiin kannattavuuden rajana.

Etelän päivälehdet kirjoittivat kultalöydöistä. "Uusi Kalifornia oli löydetty". Muuta ei tarvittu. Kultakuume syttyi. Ryntäys Lapin kultamaille oli alkamassa ajankohtana, jolloin kaukaisen Klondiken tulevista kultalöydöistä ei vielä ollut merkkiäkään maailmalla. Klondiken tapahtumien vuoro olisi vasta parikymmentä vuotta myöhemmin...

Seuraavana vuonna antoi Suomen Senaatti asetuksen kullan huuhtomisesta Suomen Lapissa. Asia tuli laajemmalti ihmisten tietoisuuteen. Innostus valtasi monien mielet.

Kultamiesten yhä sankkenevat joukot nousivat Ounasjokea, Tapastojokea ja Vietkajokea myöten Korsatunturin viereiselle vedenjakajalle. Veneet hinattiin Vietkajoen latvoilta vedenjakajan ylitse Korsalompoloon.

Sieltä kultamiesten reitti kulki Korsajärven kautta Ivalojoen latvahaaroille. Vuolaan virran ja lukemattomien koskien kuohuissa jatkui kultamiesten taival kuumeisten ajatusten täyttäesä mielen. "Kultahippuja tultaisiin poimimaan kuin perunoita ja kultaa vuoltaisiin puukoilla"...

Parhaimmillaan oli Ivalojoella kultaa kaivamassa yli 300 miestä. Tähän on lisättävä vielä virkamiehet jotka valtio oli asettanut järjestystä valvomaan. Joutoväkeäkin löytyi. Monenlaista onnen onkijaa, jotka pyrkivät hyötymään kultamiesten saaliista.

Kaikkiaan laskettiin Ivalojoen kulta-alueella olleen 500–600 henkeä, kun Inarin henkikirjoilla oli saman vuoden alussa 659 henkeä. Puheet kultaryntäyksestä eivät maamme oloissa olleet suinkaan liioiteltuja.

Ivalojoelta löytyi kultaa vuosina 1870–72 kaikkiaan yli 128 kiloa. Kultalöydöistä huolimatta joutuivat useimmat kullanetsijät palaamaan kultamailta pettyneinä, puhuivatpa jotkut särkyneistä sydämistäkin.

Vuosikymmenen loppuun tultaessa kultasaaliit vähenivät. Parhaimmat tunnetut kultapaikat ehtyivät. Kultamiesten harventunut joukko siirtyi muualle. Venereitti Ivalojoelle menetti merkityksensä. Kultamiesten reitistä on maastossa enää tuskin havaittavia merkkejä. Kultakurun kämppä Korsaojan sivupuron varrella on muistuttamassa entisistä ajoista. Karttalehdelle ovat jääneet Kultajärvi ja Kultamaa. Paljon ei ole muistuttamassa kultaryntäyksen kiihkeistä vuosista.

Tunturit ovat kuitenkin säilyneet samanlaisina. Ne siintävät sinisinä taivaanrannalla. Aapasuot levittäytyvät hiljaisina joka puolelle. Taivas kaartuu korkealla kulkijan yllä...

Unennäöltä tuntuvat kertomukset muinaisista kultamiehistä, jotka sauvoivat veneitään jokea ylös, ainoana ajatuksenaan ja toiveenaan äkkiä rikastuminen. Haave joka niin harvoin tässä maailmassa käy toteen.

Pauli Hakulinen
1169

Muistikuvia Kiiruna-leiristä

Keväällä isi tai äiti luki LATU JA POLKU-lehdestä Kiilopäällä pidettävästä alle 16-vuotiaille tarkoitetusta Kiiruna-leiristä. Yhtenä iltana saunan lauteilla isi kysyi meiltä haluaisimmeko lähteä Lappiin leirille. Ja tietysti me halusimme. Niinpä isi otti selvää, voiko Saijakin osallistua leirille, vaikka on vasta 8-vuotias (alle 9-vuotiaat tarvitsivat ohjeen mukaan huoltajan mukaansa ja meidän isi ja äiti aikoivat mennä kahdestaan jonnekin). Saijan osallistumisen varmistuttua ilmittauduimme ja saimme aikanaan Astalta kirjeen, missä kerrottiin varusteluettelosta ym.

Heinäkuun loppupuolella kasailimme tavaroitamme; vaatteita, puukkoja ja ties mitä. Lähdimme Lappiin jo 31.07 suuntana Susikyrön kämppätalkoot. Siellä kerkisimme jo tottua Lapin pieneliöstöön, olimme kokin kiusattavina, leikittiin kottikärryillä, soudeltiin ja uitiin.

Sunnuntai-iltana isi ja äiti teki pikakeikan Susikyröstä ja saattoivat meidät Kiilopäälle, pystyttivät meidän teltan ja äiti taisi luetella sata ja yksi ohjetta, joista emme luultavasti kuulleet ainuttakaan. Kelokämppien taakse oli jo muodostunut pieni telttakylä. Tuttujakin naapurissa: kamala (lue mukava – lat.huom.) Antti mm. Moikkasimme isin ja äidin ja lähdimme tutustumaan tienooseen. Yö nukuttiin hyvin ja ihan tavallisesti.

Maanantai-aamun herätyksestä ei ollut huolta, koska leiri alkoi virallisesti vasta iltapäivällä. Aamupäivällä otti Salla tuntumaa maastoon hieman perusteellisemmin: Kiilo-ojan patoa ylittäessän tipahti heiluvalta kiveltä ja toinen kenkä ja puolet housuista kastui. Informaatiotilaisuudessa meille selvisi, ketkä isot ovat meidän ohjaajia. Oli Eki, Paavo, Risto, Asta, Kalevi ja Lasse. Kun loputkin leiriläiset olivat majoittuneet ja tulopalat tuhottu, lähdimme Lassen vetäminä ja Riston työntäminä valloittamaan Kiilopään huippua. Saavutettiin huippu lopulta, vaikka se tuntui karkaavan edellämme. Ne leiriläiset, ketkä hikeentyivät huipun valloituksesta tai muuten, menivät saunomaan ja toiset taisivat jakaa kansanterveydelle leirikassaansa. Saunan jälkeen syömään ja perunamuusi ainakin oli hyvää. Illalla Lapinkentällä illanvietto.

Tiistain aiheena oli tunturin kasvit. Vaikeinta aamussa tietysti oli herätys. Onneksi meidän teltassa oli yökylässä Katja, joka oli aamuvirkku. Leiriläiset (muistin mukaan 46 lasta ja 4 huoltajaa) oli jaettu neljään kylään. Kylittäin tallasimme Luulammelle ja söimme siellä eväät. Nopeimmat meistä olivat lumisotasilla yhdessä kurussa. Pienimmät tulivat leiriin Paavon perässä. Kaikille oli sopivan vauhtiset ryhmät. Illalla katselimme dioja eläimistä ja kasveista. Ja taas yö nukuttiin hyvin ja tavallisesti.

Keskiviikon aiheena linnut ja poronhoito. Niilanpään poroerotuspaikalla lapinmies kertoi poroista ja niiden hoidosta. Meillä oli pientä kinaa oliko "ukko" Paulus Magga vai joku muu (ohjelmassa oli nimenä Osmo Hirvasvuopio, mutta oli kuulemma Paulus Maggan näköinen). Illalla oli suopungin heittoa. Saijasta kauheaa ja Sallasta kivaa!

Torstai oli se päivä, kun muki hävisi. Ekana oltiin kivinäyttelyssä. Siellä oli maailman suurin timantti ja vain tv-valvonta. Emme oikein uskoneet! Seuraavaksi mentiin kultamuseoon ja sieltä UK-opastuskeskukseen ja sinne jonnekin se Saijan muki hävisi. Onneksi oli hammasmuki teltalla, jotta pystyi seuraavien päivien mehut juomaan. Illalla oli nuotiopaikalla itsepaistettuja lettuja, jos osasi. Ja kaikki osasi!

Perjantaina huuhdottiin Kutturassa Merika-nimisellä valtauksella kultaa. Salla sai kolme hengetöntä ja Saija yhden. Teimme suolle boolimarjojen hakureissun, mutta hilloja ei löytynyt. Keräsimme kuitenkin variksenmarjoja, mustikoita ja juolukoita. Kaikki saivat valtauksella putkilot, mihin laitettiin melkein näkymättömät hiput ja kaikki pienet kauniit kivet. Ja illalla oli DISCO! Saijasta siinä ei ollut yhtään järkee; kompastui discoilijoihin, mutta onneksi kukaan ei hakenut. Sallaa haki tanssiin kolme jätkää!

Lauantai oli Inarijärven päivä. Ensin tutustuttiin Inarin saamelaiskirkkoon ja siellä pidettiin pieni hartaushetki. Sitten vesibussiristeily ja käytiin mm. Ukonkivellä. Risteilyn jälkeen saamelaismuseoon ja sieltä Karhunpesäkivelle. Ainakin 200 rappusta ja jännä ontto kivi. Viimeisenä iltana veisteltiin muistoesineitä. Saija veisteli 2 hammastikkua, perunankoetustikun ja voiveitsen, Salla voiveitsen ja Katja, Merja sekä Anna veistivät sormeensa. Paulus Maga tuli lapinpuvussa joikaamaan ja seurasi lapinkastetta. Hurjalla puukolla lovet korviin ja vertakin kuulemma tuli. Lähes kaikki kastettiin, vaikka harvemmat taisi olla eka kertaa Lapissa. Lopuksi meidät kaikki hyväksyttiin Kiilopään tokkaan ja tästä saimme muistoksi nahkaisen korvamerkin. Isi ja äiti olivat jossain vaiheessa ilmestyneet Lemmenjoenreissultaan leiriimme. Viimeinen ilta venyi pitkään, kun juttelimme kavereitten kanssa "kohtis-pleis-teltassa". Meille oli varattu kolme isoa telttaa, joissa olisimme voineet kokoontua sadesäällä. Vaan meillä olikin ihan hienot ilmat. Sadevaatteita ei tarvittu kertaakaan, paitsi Saija kerran viittaansa. Rönysi kullanhuuhdontareissulla ja piti bussissa istua sadeviitan päällä, ettei penkki kastunut.

Sunnuntai-aamuna armoton pakkaaminen ja Kiilopään 25-vuotisjuhliin valmistutuminen. Onneksi isi ja äiti olivat "auttamassa" eli saimme ottaa viimeiset kirmaukset kentällä. Kiilopään juhlissa väsytti; Saija jopa nukahti äidin syliin. Oli paljon puheita, huilunsoittoa ja parin leiriläisen laulua. Päälle saimme kakkumehut ja sen jälkeen juhlakuvaan. Lapinkentällä oli oman leirimme päätös. Täytettiin kyselylomakkeita ja vaihdettiin kavereitten kanssa osoitteita. Sovimme, että Porin leiripäivillä kokoonnumme.

Leiri oli ihan kiva ja saimme paljon uusia kavereita eri puolilta Suomea. Kotimatkalla riitti kerrottavaa hauskoista tapahtumista, hiuspantavarkaista, telttaantunkeutujista, "pastorista" ja ties mistä.

Toivottavasti saamme toistekin viettää leiriä Lapissa!

Salla ja Saija
(muistikuvat tallensi
ja stilisoi äiti)

TUNTURIUUTISET

Tällä palstalla julkaistaan pieniä uutisia joista ei ole yleisesti tiedotettu, mutta jotka ovat tunturiretkeilijöille tärkeitä. Tiedot autiotuvista, silloista, reiteistä ja muista rakennelmista sekä säännöistä ja rajoituksista, yleensäkin kaikki muutokset Lapin retkeilyalueilla, voidaan tuoda tunturilatulaisten tietoisuuteen tässä. Harkitusti voidaan myös huhujakin julkaista. Silloin niille saadaan joko vahvistus tai ne voidaan osoittaa perättömiksi.

Ilmoittakaa Lapin retkeilyalueiden asioista palstan toimittajalle: Matti Rekola os. Rintamäenkatu 29 G 14 33820 Tampere.

Korjaus edellisiin Tunturiuutisiin!!! Torisenon ylitse on rakennettu silta

eikä Toskaljoen. Muut tiedot pitävät paikkansa eli silta on noin 600 metriä Torisenon suusta ylävirtaan.

*

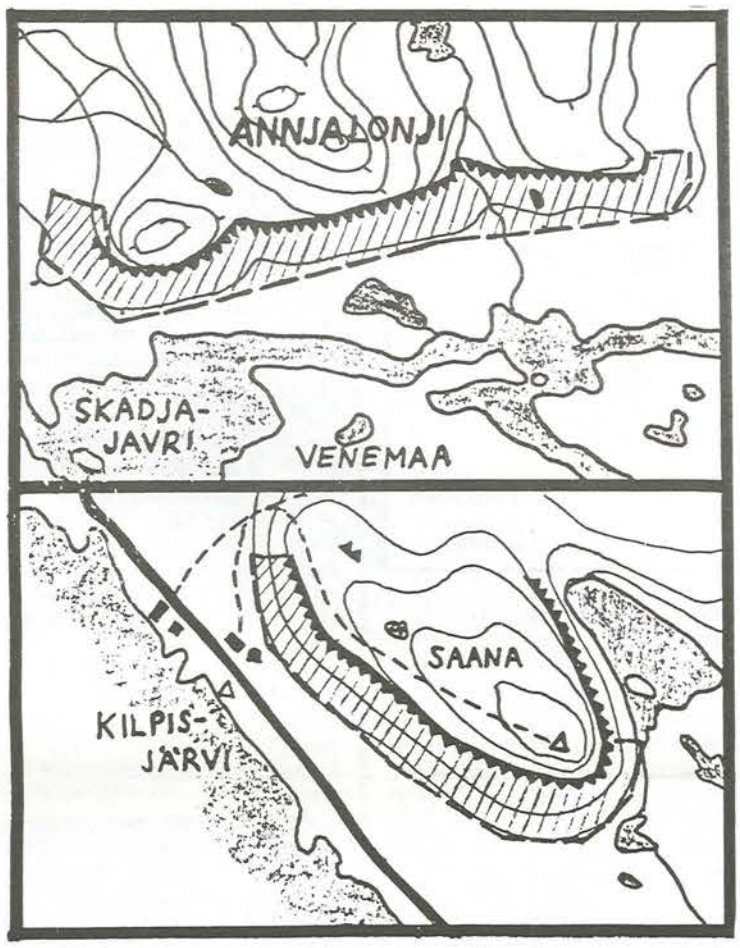
Saanan ja Annjalonjin luonnonsuojelualueet

Enontekiön Yliperällä sijaitsevien Saana ja Annjalonji -tunturien eteläpahtojen alla olevat rinteet ovat luonnonsuojelualueita 15.6.1988 voimaan tulleiden asetusten mukaan. Saanan luonnonsuojelualue on 165 hehtaarin ja Annjalonjin 175 hehtaarin laajuinen. Retkeilijän kannalta tärkeimmät rajoitukset ovat asetusten 2 pykälässä, jossa kielletään:

- liikkuminen merkittyjen polkujen ulkopuolella toukokuun 15. päivän ja syyskuun 1. päivän välisenä aikana
- leiriytyminen ja avotulenteko
- maa- ja kallioperän vahingoittaminen
- luonnonvaraisten eläinten pyydystäminen ja hätyyttäminen
- puiden, pensaiden ja kasvien vahingoittaminen
- toimenpiteet, jotka saattavat muuttaa alueen luonnontilaa.

Molemmat luonnonsuojelualueet ovat metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa ja hoidossa.

*

Searikjavrin kämppä palanut

Lemmenjoen kansallispuiston alueella sijainnut Searikjavrin kämppä paloi vuoden 1988 alkupuolella. Paikkaa on kutsuttu myös Särkijärveksi tai Säräysjärveksi tai Serapiksi.

*

Mikkastugan Sarekissa purettu

Ruotsissa Sarekin kansallispuistossa sijainnut Mikkastugan on purettu. Tämä yllättävä havainto on tehty keväällä -89. Mikkastugan on ollut niitä harvoja Sarekin alueen kämppiä, jotka ovat olleet avoimia. Entisestä Mikkastugasta vähän alemmaksi on rakennettu uusi kämppä joka on lukittu. Uudessa kämpässä on hätäpuhelin avoimessa kopissa, jossa tiukan paikan tullen voi vaikka yöpyä.

*

Vuotoksen allas

Aamulehdessä oli 27.5.89 seuraava uutinen:
OMA KOPTERI PURAISI
Liian hyvät järjestelyt ovat joskus pahasta. Koillis-Lapin Sähkö lennätti Kemijärven kunnanvaltuutettuja helikopterilla Vuotoksen altaaksi aikomallaan alueella, sillä seurauksella, että iso osa rakentamisen kannattajista kääntyi sen vastustajiksi.

Kun asia sitten vietiin valtuustoon ja äänestettiin, Kemijärvi päätti äänin 21–14 vastustaa Vuotoksen allasta.

Niin tehoavan kaunis oli kaira kopterista katsottuna.

Lausuntoa pyytänyt Lapin maakuntaliitto joutuu nyt tulkitsemaan tulosta. Kemijärvi ja Pelkosenniemi vastustavat, Salla kannattaa ja Savukoski asettaisi altaan teolle tosi tiukat ehdot.

*

Lemmenjoen kansallispuisto

Seuraavaan Tunturilatu-lehteen tulee laaja selostus Lemmenjoen kansallispuistosta, sen säännöistä, autiotuvista yms.

*

Näkkälän välitupa kunnostettu

Hetan kirkonkylän ja Näkkälän kylän puolivälissä oleva autiotupa on kunnostettu täydellisesti v. 1988 huhtikuussa. Kämpässä on uusi kamina sekä lakatut lattiat, laverit ja pöydät. Moottoriliikenne on vilkasta kämpän ympärillä.

*

Kalkkoaivin partiomaja välituntureilla

Kämppä on asuttavassa kunnossa, mutta rapistuu itsekseen kun sille ei ole ainakaan 10 vuoteen tehty mitään. Kamina on uusittu, mutta puita on heikosti. Erämaapuhelin toimii, vaikka joku on oksentanut akkujen päälle huhtikuun lopulla. Rajavartijoilla on uusi maja Kalkkoaivin rinteessä.

*

Tuntsan – Nuortin alueen autiotuvat

Alueen autiotupatilanne on tällä hetkellä epäselvä. Monet porokämpät on lukittu ja joistakin on erämaapuhelimet rikottu. Metsähallitus on rakentanut alueelle joitakin suojakatoksia sekä puhelinkoppeja joissa hätätilassa voi yöpyä.

*

Lemmenjoen kansallispuiston järjestyssääntö uusiksi

Korkein Hallinto-oikeus on päättänyt palauttaa Lemmenjoen kansallispuiston järjestyssäännön Metsähallitukseen uudelleen käsiteltäväksi kullanhuuhdontaa koskevan kohdan osalta. Sääntöjä laadittaessa ei otettu riittävästi huomioon kullankaivajien mielipidettä. Koneellisen kullankaivuun tulevaisuus on siis vielä avoin Lemmenjoella.

*

Kalmankaltion autiotupa uusittu

Keväällä luhistunut vanha Kalmankaltion autiotupa on kokonaan uusittu! Kämppä on nostettu kivien päälle ja vanhat mädäntyneet hirret on vaihdettu uusiin. Kattoon sekä lattiaan on laitettu vuorivillaa ja nurkassa on uusi hellakamina. Lautarakenteisessa eteisessä on polttopuuvaraston lisäksi tilaa rinkoille. Lavereille mahtuu nukkumaan neljä henkeä, mutta lattialle sopii vielä ainakin kuusi–kahdeksan väsynyttä vaeltajaa. Ylhäällä harjun päällä ollut PuuCee on siirretty myös alas kämpän läheisyyteen.

Lemmenjoen ja Nunnasen väliä vaeltavilla on nyt hyvä autiotupa tukenaan sopivien päivätaipaleiden päässä.

*

Ruotsin korkeimmat tunturit

SFK:n vuosikirjassa "TILL FJÄLLS" on ollut luettelo Ruotsin korkeimmista tuntureista 1900 metristä ylöspäin. Korkeimpana huippuna on Kebnekaisen Sydtopp (2117 m) ja 54:ksi korkein on Pyramiden (1900 m). Luettelon mukaan Ruotsissa on 11 tunturin huippua, jotka ylittävät 2000 metrin korkeuden.

Vuosikirjan tunturiluettelossa on mainittu myös kuka on noussut ensimmäisenä kyseiselle huipulle kesällä ja talvella. Esimerkiksi Kebnekaisen kohdalla ovat seuraavat tiedot:
1. Kebnekaise Sydtopp 2117 m.
Ensimmäinen kesänousu 22.8.1883/Charles Rabott, P. Abrahamsson, H. Monsen.
Ensimmäinen talvinousu 29.3.1908/H.N. Pallin.

Kebnekaisen kohdalla selvitetään vielä, että korkeuspiste on huippujäätiköllä ja se on mitattu vuonna 1961. Jos ilmasto pysyy edelleen lämpimänä ja jäätiköiden sulaminen jatkuu, niin jonakin päivänä Ruotsin korkein huippu on Kebnekaisen Nordtopp (2097 m).

Seuraavana yksinkertaistettu luettelo 54:stä korkeimmasta huipusta:

1. Kebnekaise Sydtopp 2117 m
2. Kebnekaise Nordtopp 2097 m
3. Sarektjåkkå Stortopp 2089 m
4. Kaskasatjåkkå 2076 m
5. Sarektjåkkå Nordtopp 2045 m
6. Kaskasapakte 2043 m
7. Sarektjåkkå Sydtopp 2023 m
8. Akka Stortopp 2015 m
9. Sarektjåkkå Buchttopp 2010 m
10. Pårtetjåkkå 2005 m
11. Palkattjåkkå 2002 m
12. Sielmatjåkkå Stortopp 1997 m
13. Kåtotjåkkå 1991 m
14. Kebnepakte 1990 m
15. Kåtokkaskatjåkkå 1978 m
16. Spika 1976 m
17. Akatjåkkå 1974 m
18. Sielmatjåkkå Järntopp 1970 m
19. Kebnekaise förtopp söder om Halspasset 1965 m
20. Akka Borgtopp 1963 m
21. Vuoines Stortopp 1952 m
22. Palkatpakte 1951 m
23. Kaskasapakte östra förtopp 1950 m
24. Ryggåsberget 1946 m
25. Ritatjåkkå 1944 m
26. Vuoinespakte 1942 m
27. Lullihatjåkkå 1940 m
28. Spika Nordvästtopp 1940 m
29. Mårmatjåkkå 1938 m
30. Kanalberget 1937 m
31. Påssutjåkkå 1935 m
32. Räitatjåkkå Stortopp 1934 m
33. Skaitetjåkkå 1933 m
34. Kåtoktjåkkå Stortopp 1928 m
35. Såltatjåkkå 1928 m
36. Stuor Niak 1922 m
37. Liljetoppen 1920 m
38. Kebnepakte norra förtopp 1920 m
39. Pielloriepe-Ålkatj 1918 m
40. Sielmatjåkkå Västtopp 1916 m
41. Kuopertjåkka 1914 m
42. Ruopsoktjåkkå 1914 m
43. Äpartjåkkå 1914 m
44. Kassatjåkkå 1912 m
45. Sarvatjåkkå 1909 m
46. Saitaris 1908 m
47. Tjäktjahjälmen 1906 m
48. Kavapakte 1906 m
49. Lillpalkat 1905 m
50. Tarfalatjåkkå 1904 m
51. Sarektjåkkå Buchttopp sydöstra förtoppen 1903 m
52. Kebnepakte södra förtopp 1902 m
53. Nipals 1902 m
54. Pyramiden 1900 m

M.R.

Svenska fjällklubben Ruotsin tunturikerho

Naapurimaassamme Ruotsissa on pitkät ja arvokkaat perinteet tunturikerhotoiminnassa. SFK:n laadukas ja korkeatasoinen toiminta on luonut sille arvonantoa sekä antanut vaikutusmahdollisuuksia. Mahdollisuudet tunturiretkeilyyn ja lukemattomat tunturimaailmaa käsittelevät teokset sekä tutkimukset ovat kerhon ansiosta kaikkien asiasta kiinnostuneiden ulottuvilla. Seuraavassa Svenska Fjällklubbenin jäsen Matti Isotalo kertoo Ruotsin tunturikerhosta. (MR)

Historiaa

Tarve tunturiharrastukseen liittyvien kokemusten vaihtoon Ruotsissa tuotti jo niinkin varhain kuin v. 1920 aikaiseksi kerhon nimeltä De lappländska fjällkarlarnas klubb. Joukko koostui harrastuksellisesti ja yhteiskunnallisesti korkeata tasoa olevista talviretkeilijöistä sekä vuorikiipeilijöistä. Jäsenvaatimukset olivat vaikuttavat sisältäen mm. vähintään kaksi talviretkeä, joille oli ominaista hengenvaara ja tarkoitusperiin sisältyi myös tunturialueiden tieteellinen tutkimus. Kerho vaikutti läheisesti kun Svenska Fjällklubben syntyi vuonna 1927. Kerhot eivät kuitenkaan olleet ensimmäisiä tunturikerhoja pohjolassa. Norjan matkailuyhdistys oli tehnyt työtään jo vuodesta 1868, Ruotsin Matkailuyhdistys vuodesta 1885 ja Suomen Latua muistuttava Friluftsfrämjandet vuodesta 1892.

Kerhon luonne

Ruotsin Tunturikerhon tarkoitusena on alusta alkaen ollut vaikuttaa laajemmin tunturimaailman tuntemuksen ja tunturiharrastuksen, – terveen tunturiurheilun, hyväksi. Tämä ilmentyy myös ensi katsomalta erehdyttävästi Tunturisusianomuksiamme muistuttavissa jäsenyyshakemuksissa, joissa toistuvien vaellusten ja tunturihuippujen lisäksi on vielä selvitettävä talvinen ulkonayöpymiskokemus, yleensä käytännössä lumitekniikan ja talvitelttailun muodossa. Tullessaan jäseniksi kerholaiset ovat jo valmiita itsenäiseen ympärivuotiseen tunturiretkeilyyn. Ajatuksena on, että jäsenet näin tulevat olemaan aktiivisesti kiinostuneita ja tunturiluontoon elävän mielenkiinnon omaavia. Vuosien myötä on yhtä tärkeäksi kasvanut työ tunturi- ja erämaaluonnon suojelun hyväksi. Tavoitteena on Dag Hammarskjöldin sanoin *"tehdä tunturit lomamaaksi monille, vähentämättä niiden arvoa harvoille"*.

Kerhon jäsenet ovat halki vuosikymmenten olleet vuorikiipeilijöitä ja pitkien, tasokkaiden tai monipuolisten talvi– ja kesävaellusten tekijöitä, joiden vaelluksille on ollut ominaista jokin "ylimääräinen". Jäsenmäärä on kasvanut tasaisesti nykyiseen noin 1500:an. Jäsenkunnan korkea koulutustaso ja monet yhteiskunnalliset vaikuttajat ovat olleet nakyviä piirteitä, mutta kuitenkin kaikki ammattiryhmät ovat painokkaasti edustettuina aina saamelaisiin poromiehiin asti. Samoin molemmat sukupuolet ovat vahvasti edustettuina. Tunnetuimpia puheenjohtajia ovat olleet YK:n pääsihteeri Dag Hammarskjöld, saamelaisuuden kenties perusteellisin tuntija Ernst Manker, puolustusvoimain komentaja Stig Synnergren ja muutkin enimmältään professori- ja kenraalikuntaa. Ulkomaalaisia on mukana suppea määrä, joukossa vuosien mittaan kolme suomalaista, joista kaksi ensimmäistä olivat tunturilatulaisia. Alueelliset kerhot, joiden nimi on sektion eli osasto, sijaitsevat Kiirunassa, Östersundissa, Tukholmassa ja Göteborgissa. Osa kiirunalaisista on nimien perusteella ilmeisesti kaksikielisiä.

Mitä he ovat tehneet?

Vielä 20– ja 30– luvuilla oli suuri osa Ruotsin tuntureista yhä milloinkaan nousemattomia. "Alpinismi" koettiin lähes päätehtäväksi. Nousemattomien huippujen määrä aiheutti luonnollisesti kiireen kerhon keskuudessa ja nykyisin onkin käytettävissä tarkat aikakirjat ensimmäisistä kesä– ja talvinousuista. Skandinavian huippujen lisäksi muodostuivat toiminta-alueeksi 40–luvulta lähtien lähes kaikki maailman vuoristot, joilla nousuja tehtiin korkeimmalla vaikeusasteella. Vuosittain kerholaisia on noussut Andien, Kalliovuorten, Aasian, Uuden-Seelannin, Grönlannin jne. vaikeimpiin kuuluville huipuille.

Samanaikaisesti tai nousujen yhteydessä vaellettiin ahkioiden kanssa kaikkialla Ruotsin tuntureilla pitkiä vaelluksia, usein igluissa tai lumiluolissa yöpyen. Kesävaeltajat taas tapasivat piirtää reittinsä huomattavan korkealle. Varustekysymys on ollut tärkeä lenkki toiminnassa. Uusia kehitettiin metodisesti ja ihme kyllä suuremmin naapurimaihin ulottumatta. Ruotsin kiipeilyliiton perustaminen 70-luvulla vähensi, mutta ei poistanut vuorikiipeilyn osuutta. Kiipeily- ja jäätikkövaelluskursseja on pantu toimeen vuosikymmeniä niin Kebnekaisen alueella kuin Tukholman ympäristön pystykallioilla. Eriluontoisten näyttelyiden järjestäminen on kuulunut kerhon toimintaan. Eräs toimintamuodoista on vuosittainen tunturitapaaminen etäisellä tunturialueella. Liikkuva leiri toteuttaa hyvin moniteemaista toimintaa. Kerhon Lapin tukikohta on sijainnut 30-luvulta lähtien Katterjaurella Kiiruna – Narvik -radan eteläpuolella Riksgränsenissä. Ruotsalaisen tunturituvan tasoinen maja ei kuitenkaan näyttele keskeistä osaa toiminnassa.

Alusta asti on pidetty Tukholmassa vuodessa useita (yleensä 6) yhteisiä kerhoiltoja, joiden kulloisetkin aihepiirit ovat pysyneet painokkaina: Yksinhiihto Jäämereltä Kattegatille, Alppien poluilla ja kiipeilyreiteillä, Karoliinivaellukset, Afrikan jäätiköillä, Etelämantereen tuntureilta, Greenpeace, Saamelaisten elämästä, Monivaate-kerhon tutkimus uusista hengittävistä materiaaleista jne. Välillä on voitu tilata pohjoisesta ja valmistaa saamelaisia perinneruokia sekä nauttia ne yhdessä juhlallisen hilpeästi. Lucia-juhlat joulun alla ovat tietenkin tärkeät. Osastoilla on lisäksi omat ohjelmansa.

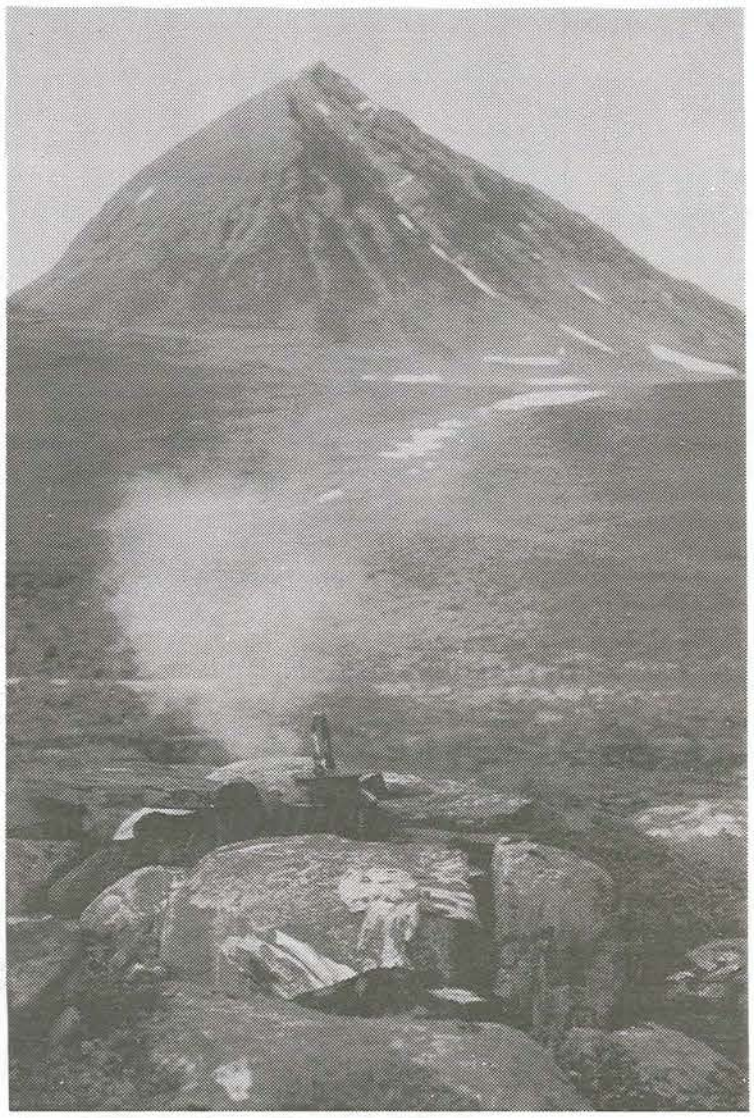
Tärkeän osan toiminnasta on muodostanut lausuntojen anto julkishallinnolle tunturialueita koskevissa kysymyksissä. Alan asiantuntemusta ei kerholta ole koskaan puuttunut. Monia muutoksia Lapissa on vastustettu molemminsuuntaisella menestyksellä. Komea ja rikassisältöinen vuosikirja Till Fjälls on ilmestynyt vuodesta 1929 asti. Pienen aikakauslehden muotoisen Fjällklubbsnytt-lehden artikkeleineen saavat jäsenet neljä kertaa vuodessa. Kerholehdessä käydään usein periaatekeskusteluja esim. harrastuksen etiikasta ja puhtaudesta. Toimintaan on toki kuulunut aivan tavallisia suunnistus-, sieni- ja saaristoretkiä jne. Suomen tunturit käyvät joskus esillä hieman eksoottisina kullanhuuhdonnan ym. kera.

Miten tulla tutuksi?

Lyhyellä kirjeellä on mahdollista pyytää kerhon esittelylehtinen ja jäsenhakukaavakkeet edellytysten riittäessä. Vaikka ei normaaleja jäsenoikeuksia voisi käyttääkään, ovat yksin ajatteluun perusteellisesti vaikuttava vuosikirja ja jäsenlehdet hyvin noin 75 markan jäsenmaksun arvoiset.

Paras tapa on kuitenkin järjestää Tukholman käyntinsä joksikin (pyhättömäksi) tiistaisiksi sekä käydä SFK:n kerhohuoneistossa ja kirjastossa. Tuhansien Lapin, vuorikiipeily- ja maailman vuoristoalueita kuvaavien kirjojen, monien kotimaisten ja ulkomaisten alan harrastelehtien ja luetteloiden, vuokravarusteiden ja muun rekvisiitan tutkimisen ohella voit tällöin kysyä haluamaasi kerhon toimihenkilöiltä. Paikka löytyy vain 200 metrin päässä Silja Linen terminaalista osoitteesta: Tegeluddsvägen 30, 11540 Stockholm ja se on auki tiistaisin klo 18.00–20.30. Kielitaidottomanakaan ei tarvitse tuntea itseään vaivautuneeksi, sillä kukaan ei kysy mitään kaikkea tutkiessasi. Jos kysyy, koskee se haluasi liittyä kahvipöytään!

Matti Isotalo

Ruotsin tuntureilla on lukemattomia huippuja jotka mataluutensa vuoksi eivät pääse 'listoille'. Räitatjåkkan selänteen läntinen huippu kohoaa noin 1600 metriin ja on yksinäisenä, massiivisesta selänteestä irrallisena, kaunis katsella.

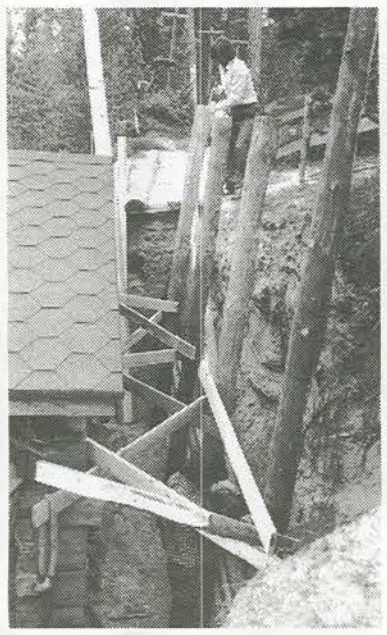

Lännestä päin katsoen Kebnekaisen huiput näkyvät Drakryggen'in (vas.) ja Kuopertjåkkan (oik.) välistä. Oikealla olevalle etelähuipulle nousee Rabots glasiär.
Kebnekaisen huipulle nousi ensimmäisen kerran ranskalainen Charles Rabot. Hän oli muutaman päivän odottanut sopivaa säätä ja 22 elokuuta 1883 ilma selkeni ja Rabot nousi huipulle kahden toverinsa kanssa Rabots glasiäriä pitkin. Huvittavana yksityiskohtana historia kertoo, että Rabot – säästääkseen pahoin kuluneita housujaan – teki nousun kalsareissaan. Virallinen historia ei kerro, liputtiko Rabot huipun valloitusta kalsareillaan, niinkuin joissakin piirroksissa on kuvattu.

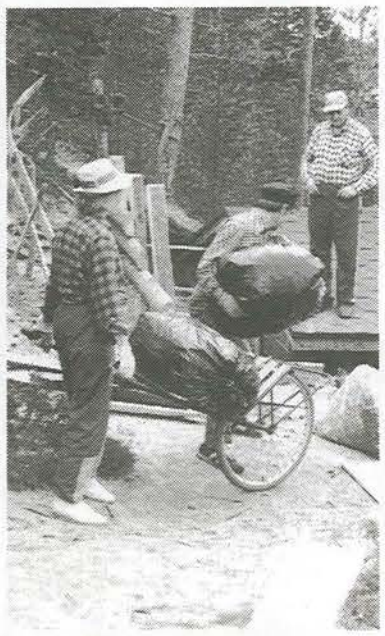
Susikyrö II:n rakentaminen

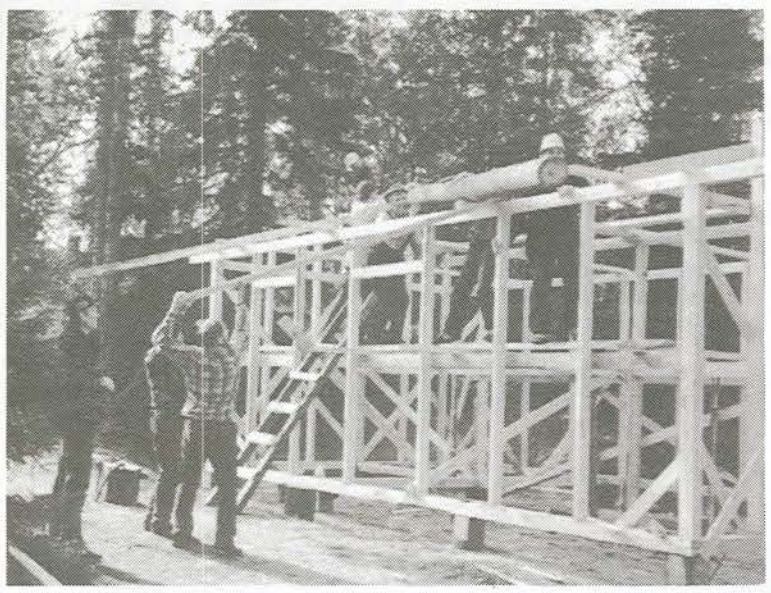
Koivistoisen Pentin ketjusirkkeli halkaisee pylväitä.

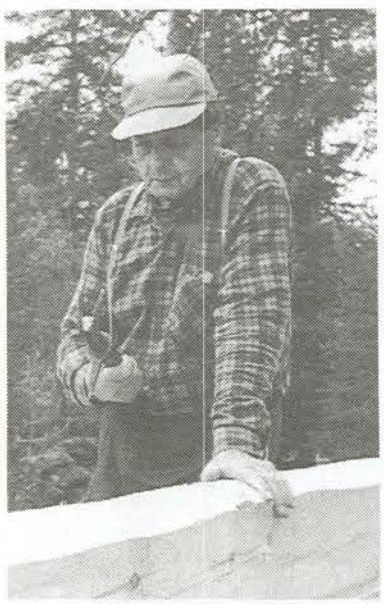
Saunan maavallin tuentaa.

Kuljetusten suorittamista yksipyöräisellä.

Sivutuotteena syntyvän puuliiterin harjaorren nosto.

Paljon männöö hirttä pytinkiin, miettii Pekka.

Tapani Oksanen laulattaa sahaansa.

Puuhansa on rakennusluvan hankinnassa kun rakennuspaikkana on rakennuskieltoalue. On hankittava suunnitelmien lisäksi tukku erilaisia asiapapereita. Hankittava kirjallisena rajanaapureiden suostumukset, joiden kaikkien asuinpaikkoja ja osoitteita ei saa kuin pitkän haeskelun jälkeen.

Susikyrö II:n poikkeuslupa-anomuksessa oli turvauduttava Lapin läänin maanmittauskonttorin tilusrekisteritietoihin ja niin saatiin poikkeuslupa-anomus rullaamaan. Kevättalven 1989 aikana saatiinkin rakennuslupa-asiat järjestykseen ja rakentaminen voi alkaa.

Enontekiön yhteismetsän hallitus myönsi anomuksestamme luvan alueeltaan kaataa ja ajaa tarvittavan rakennuspuumäärän. Leimikko oli odottamassa kun "10 metsuria", neljän eri kerhon alueelta oli hyvin varustautuneena odottamassa Susikyrössä nokka- ja jakomiestä. Metsureiden mukana oli tullut 4 naispuolista henkilöä, joten työmaan muonitushuolto oli järjestyksessä. Odotellessaan olivat innokkaammat pilkkimiehet käyneet vetämässä jäälle läjittäin Hommalammen ahvenen köriläitä. Ahvenkeitto ja savukalatarpeet oli saatu muutaman tunnin pilkkimisen aikana. Raimo oli savustamisen taidon oppinut kesämökillään Kynsiniemen käressä. Kauniimpia ja makoisampia savukaloja ei saa maasta mistään.

Maanantaiaamuna 24.4. herättiin räntäsateeseen, mutta eihän se metsureita haitannut. Aamupalan jälkeen työnnyttiin leimikolle. Tokkopa ammattimetsurit tällaisella ilmalla itseään kastelisivat. Meitä vaan huoletti sään lämpenemisen pehmentävän kantavan hangen. Kevättalven aurinko oli sulattanut lumen kaadettavien puiden juurilta, joka suuresti helpotti kaatotyötä. Kahden moottorisahan voimalla kaatui puita siinä tahdissa, että karsijoilla ja jakoryhmällä oli kiire seurata mukana. Kaadetut rungot oli katkaistava piirustuksen mukaisia mittoja noudattain, jotta rakennettaessa vältyttäisiin turhilta pätkiltä. Osa metsureista suoritti tukkien kuorimisen. Kuorimistyötä helpotti lämpimän ilman sulattama parkki. Neljän päivän uurastuksen jälkeen leimikon puut saatiin kaadetuksi. Mittaus ja puiden luovutus tapahtui 28.4.1989.

Vaikka maastossa oli vielä lunta n. 70 cm:n syvyydeltä saatiin rakennuspuut telaketjuilla varustetulla metsätraktorilla Susikyrö II:n rakennuspaikalle vappuiltaan mennessä.

Rakennustoimikunta ja johtokunta päättivät, että kun hankitut hirret ovat kaikki järeitä, niin niistä pinnattuna saisi paljon lautatavaraa. Läheisen Ylikyrön sirkkelisahurin kanssa oli sovittu sahauksesta juhannusviikon alussa. Samalla viikolla oli sovittu kämpän perustuksen teosta.

Kesäkuun 17.–18. päivinä saatiin kaivetuksi kämpän peruskuoppa ja seuraavina kolmena päivänä oli sahauksen ja taapeloinnin vuoro. Sahuri nosturiautollaan kävi noutamassa tukit ja toi sahatut puutavarat rakennuspaikalle jossa ne taapeloitiin kuivumaan.

Juhannusaaton aattona luvattu sora-auto ei saapunutkaan, vaan se tuli juhannusaattona. Peruskuopat kärrättiin soraa täyteen ja veden kanssa juntattiin tiiviiksi. Veden saantia helpotti Tapsan tuoma polttomoottorikäyttöinen vesipumppu ja lähes 100 m:n pituinen vesiletku. Tämä säästi meidät raskaalta veden kannolta. Juhannusaamun varhaisen herätyksen jälkeen laudoitettiin ja raudoitettiin perusanturat, sekä suoritettiin betonivalu. Toisena juhannuspäivänä muurattiin sokkeli Lega-harkoista.

Talkoolaisia kävi sahaus- ja perustustöiden aikana kaikkiaan 19, joista lapsia oli 5. Juhannuksen läheisyydestä johtuen talkoolaisten vaihtuvuus oli suuri. Oli turvauduttava koneiden apuun. Betonin valua varten saatiin vuokratuksi bensakäyttöinen generaattori, sekä sähkökäyttöinen betonimylly. Tapsan polttomoottorikäyttöinen vesipumppu korvasi veden kantajat. Sahaustyö ja puutavaroiden siirto kävi kivuttomasti.

Suurimman osan taaplaustyöstä suoritti Väiski perheineen. Susikyröön päättyneen Sietsan lapsivaellusretken vetäjät olivat hyvänä apuna. Anja, Santra ja Raija ottivat huoltotehtävät ja siivosivat ympäristöä. Mukana oli myös aikaisemmin saapunut Toini. Eikka toimi kokeneena betonimyllärinä. Rainerille on tullut perinteeksi olla mukana jokaisessa Tunturiladun Lapin talkoissa. Taaplaus, soran ja betonilaastin kärräys, sekä muurauslaastin teko muurari Tapsalle kävi Rainerilta kuin koneella. Näissä talkoissa Raineri ikään kuin hiljeni lähestyvän 70-vuotissyntymäpäivänsä viettoon, muistellen monen monta tapahtumaa näissä yhteisissä Tunturiladun Lapin talkoissa. Paljon onnea Rainerille.

Työn touhussa kiusaavat riivatun hyttyset saivat veret irti naamoista ja käsistä. Offia oli, mutta silti piti huitoakin.

Enpä muista, että juhannus Tunturiladun talkoissa olisi vietetty näin ankaran työn merkeissä. Valmista kuitenkin tuli ja siitä olemme tyytyväisiä.

Valmiilta jalustalta oli hyvä aloittaa. Puutavarat olivat kuivahtaneet hyvissä taapeleissa. Ensimmäiset rakentajat olivat saapuneet 19.7. Heti aloitettiin hirsien selkien oikaisu ja vuoleminen. Työhön osallistui niin miehet kuin naisetkin. Kokki Jorkku saapui Larallaan Pieksämäeltä, mukanaan perunasäkkejä, sianlihaämpäri, kattiloita ja verkkoja. Jorkku otti komentopaikakseen keittokatoksen ja sai vapaasti valita apulaisensa. Huolto oli nyt Jorkun komennossa, ruuat maistuvaisia kuten ennenkin ja puheet meheviä, joskin nuorempi veli Raimo joutui niitä joskus parantelemaan. Talkooväen määrä kasvoi päivä päivältä. Suurin lukumäärä kerralla oli 45. Kaikkiaan talkooviikkojen aikana kävi 55 talkoolaista.

Hirsien vuolemisessa oli monenlaista vuoluraudan käyttäjää. Hyvää jälkeä syntyi kaikilta. Antero oli uusi tuttavuus. Vuoleminen kävi sutjakasti ja joutuisasti. Keskustelussa ilmeni että mies oli tottunut hirsityön tekijä. Siispä heti nurkalle nostaman hirsiseinää. Kun oli tarjolla reippaita apulaisia, saatiin salvostustyö hyvään käyntiin. Parin päivän päästä saapuivat Tapsa, Tuure ja Kari, sekä myöhemmin Esko. Hirsityö sai nyt lisävauhtia kun oli tottunei-

Mikä on neljälle ahdas, on tälle joukolle paras.

Kuvat: Irma Hulkkonen

ta tekijöitä. Moottorisaha oli laulanut aikaisemmin Paavon käsissä. mutta nyt kuului rakennukselta yhtä aikaa neljänkin moottorisahan sävelet. Ei ollut liioittelua kun Imppa kävi Muoniosta hakemassa pussillisen korvatulppia.

Kämpän rakennustyöhön eivät kaikki talkoolaiet mahtuneet. Saunan veden syövyttämä rantapenger piti vahvistaa, samoin saunan taustarinteeseen oli suunniteltu rakennettavaksi tukiseinä.

Uuden halkosuojan pohjan tasaus ja peruspilareiden teko oli suunnitelmissa. Työmaata oli sahauspintojen ja tukkien latvojen katkomisessakin. Muoniosta haetut käytöstä poistetut lahonsuojatut tolpat piti moottorisahalla halkoa saunan taustan tukiseinää varten. Näihinkin töihin riitti tekijöitä. Naisväki halkoi katkottuja pölkkyjä, pinosi puita ja haravoi ympäristöä.

Hirsiseinät kohosivat varvi varvilta ja sivuseinien korkeus saavutettiin 4.8. Harjaorsi nostettiin 6.8.

Talkooväki väheni roimasti. Elokuun alussa oli enää 7 henkilöä ja ruodelaudoituksen teossa 5. Ei keretty naulata vesikatetta, vaan ruodelaudoitus suojattiin pressuilla. Viimeiset talkoolaiset poistuivat Susikyröstä 10.8.

Elo–syyskuun vaihteessa on tarkoitus pienemmällä talkoojoukolla kämpän valmistustyötä jatkaa. Toivon mukaan kämppä valmistuu käyttökuntoon v. 1990 alkuun.

Ne olivat reippaat ja mieliin jäävät talkoot.

Kiitokset Teille rakentajatalkoolaiset.

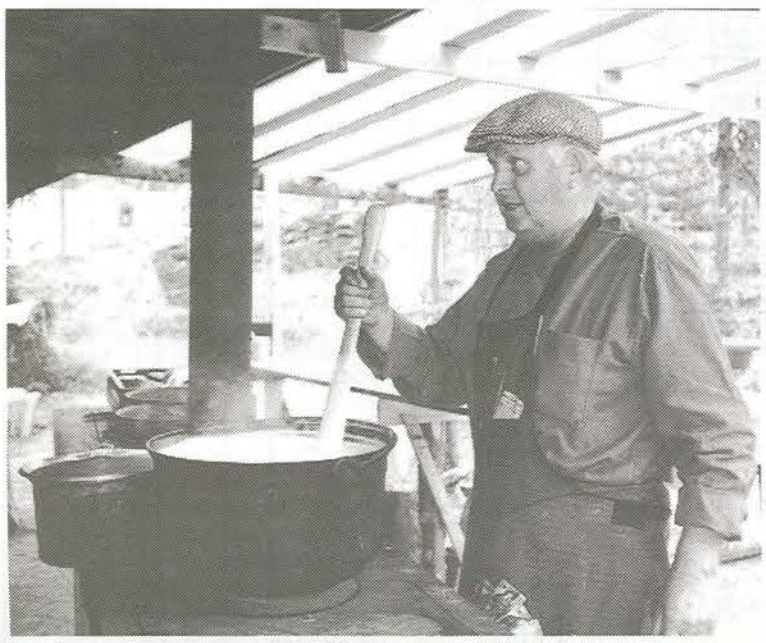
Pekka Huttunen

Arvo antaa vuoluraudalleen kyytiä ja lastu lentää.

Lyhyemmillekin nurkille ilmestyivät omat "valtaajansa".

Jorma hoiteli muonitusta mallikkaasti.

Raimo näyttää Akille ja Panulle kalanperkauksen niksejä.

Luontoasiaa kämppäseuduilta

Tunturiladun jäsenistö teki vuonna 1987 aloitteen kämppien lähiseutujen luontokartoituksesta. Johtokunta päätti syksyllä 1987 aloitteen toteuttamisesta ja investoi kullekin kämpälle luontokansion sekä lintu- ja tunturikasvikirjan. Vuosi 1988 oli eräänlainen kokeiluvuosi, jolloin kerättiin erilaista tietoa luonnosta. Seuraavassa kerrotaan, mitä jäsenistö on Susikyrössä, Susi-Talaksella ja Susi-Kiisalla havainnut.

Pakkasista revontuliin

Yhtenä havainnoinnin aiheena oli sää. Kultakin kämpältä kirjattiin yksi lomake säähavaintoja. Ounasjoesta lähti jää 17.5. ja Ketomellan lossi aloitti hommansa 19.5. Kesäkuun 7. päivänä Vuontisjärven rannalla oli vielä jäätä. Joulupäivänä ihailtiin Susikyrön maisemissa upeita revontulia.

Talaksella satoi räntää 10.6., mutta jo 21.6. oli +23 C. Syyskuun 12.–14. päivänä tuli yöpakkanen ja komeat revontulet. Kiisalla järvi vapautui jäästä 9.6. ja 18.6. varjossa oli jo +21 C. Syyskuun 11. päivänä tuli pakkasyö ja seuraavana aamuna klo 8 oli −3 C. Marraskuun 22. päivänä pakkanen paukkui täysikuun aikana klo 14 −24 C. Seuraavana päivänä lumen syvyys oli 28 cm. 29.11. oli todellinen pakkaspäivä: aamulla −27 C ja illalla −29 C.

Linnuista eniten havaintoja

Vuontisjärven jäällä oli vapunaattona neljä joutsenta ja 5.5. tepasteli västäräkki Susikyrön pihalla. Toukokuun 19. päivänä kuului jo peippo, järripeippo ja pikkukuovi. Kahta päivää myöhemmin paikalla oli myös kirjosieppo, leppälintu, liro, valkoviklo ja mustaviklo. Räystäspääsky tuli Ketomellaan 21.5.

Vesilinnuista tukkasotka saapui 21.5. sekä telkkä ja tavi 23.5. Taivaanvuohi, pajulintu, laulurastas ja kolme koppeloa havaittiin 23.5. ja seuraavana päivänä Vuontisjärvellä oli 10 lapintiiraa, naurulokki, uivelo, pajusirkku, punakylkirastas. Samana päivänä huusi myös kurki ja taustalla kuului teeren pulputus.

Käki kukkui Vuontisjärven rannalla 7.6. Kesäkuun puolivälissä kuultiin Vuontisjärvellä ruokokerttunen ja havaittiin suokukko. Viisi metsähanhea saapui etelästä laskeutuen järvelle 14.6.

Talaksen ensimmäinen piekana havaittiin Alemmalla Niilijärvellä 2.5. Hiiripöllö pesi 14.6. kämpän lähiseudulla. Kesäkuussa alueella on havaittu myös pilkkasiipi, taviokuurna, haapana, telkkä, sinisorsa, liro, taivaanvuohi, tilhi, rantasipi, käki (21.6.), metsäkirvinen, keltavästäräkki, punakylkirastas, pajulintu, järripeippo, pajusirkku, metso, korppi, tukkakoskelo, kirjosieppo, niittykirvinen, västäräkki, urpiainen, riekko, kapustarinta, pikkukuovi, kivitasku. Heinäkuun lopussa havaittiin metsopoikue. Elokuun aikana lisälajeina tulivat sinirinta, ampuhaukka, lapinsirkku, lapinsirri, kuovi, punakylkirastas, pajulintu, urpiainen, lapinsirkku, jänkäkurppa (Linkinjänkä), punakuiri (Skierreojan varrella), kirjosieppo (pesä kammin pöntössä), västäräkki, harakka (Palton pihapiirissä kolme lintua).

Nisäkäsmaailmassa hiljaista ja ötökät outoja

Susikyrön maastossa havaittiin toukokuussa orava ja jänis. Huhtikuussa ahma oli kulkenut Vuontisjärven poroaidan reunalla palaten kansallispuistoon. Lokakuussa havaittiin jälleen puhtaanvalkea jänis ja orava.

Sarmitunturilla oleskeli kesäkuussa harmaakuvemyyrä. Talaksen tulopolulla oli heinäkuussa orava ja kämpän pihalla jänis. Syyskuussa katiskassa oli kuusi piisamia.

Kiisalla oli kesäkuussa myös harmaakuvemyyrä. Syyskuussa havaittiin poroja, jotka söivät sieniä. Jouluaattona jänis kulki halki kiisan pihamaan.

Susikyrössä oli 3.5. "saunakärpänen" ja Talaksella muurahaispesässä oli vilkasta elämää seuraavana päivänä. Kesäkuun 11. päivänä Talaksella ei ollut vielä itikoita. Jonkin kieleen pisti ampiainen syyskuun alussa. Kiisalla hyttyset ja ampiaiset olivat liikkeellä 19.6. Viikkoa myöhemmin hyttysiä oli "paljon".

Kaloja ja kiviä

Toukokuussa Vuontisjärvessä oli paljon keskikokoista ahventa, mutta 4.12. "affenta" oli vähän. Kiisajärven rannalla oli paljon mutuja. Talaksella Sarmin purossa oli 22.6. sammakko.

Joulupäivän myrsky paljasti pihakivet Susikyrössä. Kiisan ympäristöstä löydettiin seuraavia kivilajeja: granuliitti (kallioperä + 95 % lohkareista), kvartsi (lohkareina ja juovina).

Perunoista uuvanaan

Susikyrössä ei kasveja kirjattu. Talaksella tehtiin seuraavat havainnot: uuvana (Sarmitunturi: ensimmäiset kukkivat 14.6.), sielikkö (ks. ed. 17.6.), koivu (lehti tuli 15.–17.6.), hilla (kukkii komeasti 21.6.) ja mustikka (kukkii 22.6.). Suppilovahveroita poimittiin monta pussillista 13.–15.9. Ylimmäisen Nilijärven suolta. Samaan aikaan pakkanen vei mustikat. Puolukka oli vielä 17.9. osaksi raakaa.

Kiisalla kasveja on katsottu tarkkaan. Kesäkuun 9. päivänä istutetut 4 perunaa tuottivat 12.9. mennessä 14 Siikliä. Kesäkuussa kukkivat mm. seuraavat kasvit: hilla, uuvana, sielikkö, suopursu, kullero (aloitti kukintaansa 19.6.), kurjenkanerva, mustikka, puolukka, valkoyökönlehti, ruohokanukka, mesimarja, lapinkuusio, metsätähti, metsämaitikka, tunturikurjenherne, töppöpäävilla, juolukka ja voikukka.

Syyskuussa havaittiin vielä ketun- ja riidenlieko, tunturilieko, vaivaispaju, kurjenkanerva, peltokorte, pikkuleinikki, karhunruoho, mesiangervo, karpalo, tunturikissankäpälä, huopaohdake, pohjantähkiö, pikkulaukku, pohjansilmäruoho, luhtakuusio, siankärsämö, suokukka, tunturivihvilä, lampaannata, pihlaja, harmaaleppä, kissankello, hentokorte, vanamo, hapro, lillukka, pohjanhorsma, niittyleinikki, väinönputki, haapa, pohjanhärkki, hapsisara, nurmitatar, lapinorvokki, lääte, kanerva, suolaheinä ja vesiheinä (maantien varsi).

28.9. koivun ruska jatkuu ja pajut ovat vielä vihreitä. Sienistä löytyi syyskuun alussa haaparousku, karvarousku, punikkitatti, kehnäsieni, kangasrousku, myrkkyseitikki, huhtasieni ja keltarousku.

Loppukommentit

Havaintoja tuli paljon ja uskon, että lähivuosina saamme kämpille omat "kirjaset" lähiseutujen luonnosta ja sehän on ilo ja tiedonlähde kaikille jäsenille.

Yhtä ihmettelen, eikö kukaan nähnyt kaarlenvaltikkaa, kotkaa tai hirveä? Säästäkin olisi mukavaa saada vaikkapa viikon jaksoina (riippuen kämpillä olijoista) säätiedot aamulla ja illalla.

Luontoterveisin
Antti Karlin

Kämppien puukassamaksuista

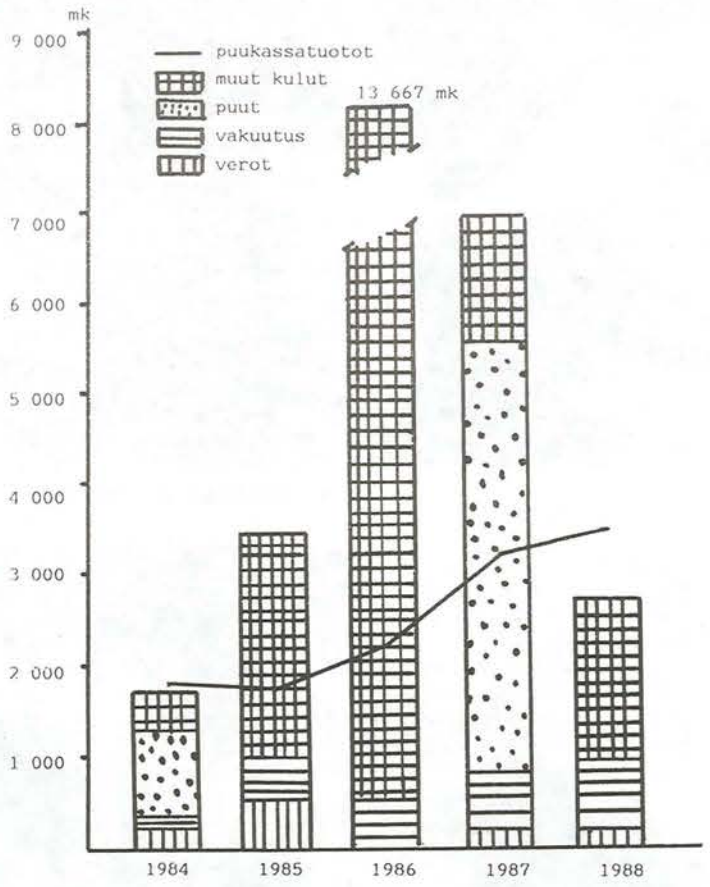
Kevätkokouksessa käytiin muissa asioissa kämppien puukassamaksuista vilkas keskustelu, joka sai jatkoa taannoisilla kesäpäivillä Kangasalla.

Kerrataanpa vielä nykyiset pelisäännöt: kämppien käyttöoikeus on jokaisella jäsenellä, oman avaimen hankkiminen on mahdollista kun henkilö on ollut Tunturiladun jäsenenä vähintään kaksi vuotta. Tämä "karenssiaika" on vuosikokouksen päättämä ja sen tarkoituksena on jarrutella pelkkiä avaimen vuoksi jäseneksi liittymisiä. Samalla avaimella aukeaa jokaisen kämpän ovi. Avaimen lunastushinta on 400 mk ja sen käyttöoikeus on sidottu Tunturiladun jäsenyyteen, erotessa on avain palautettava. "Ulkona" on nyt noin 700 avainta.

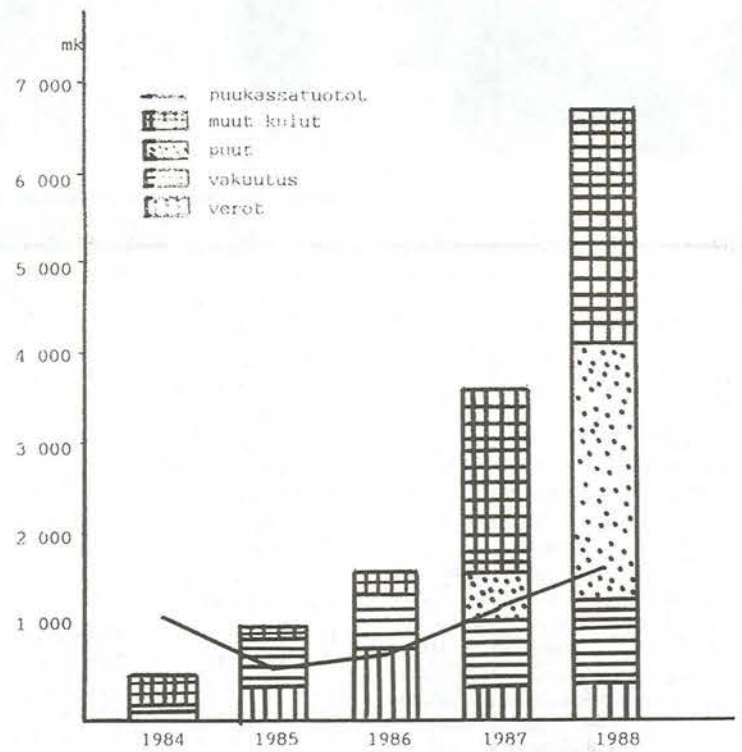
Kussakin kämpässä on saatavilla esipainettuja pankkisiirtolomakkeita puukassasuorituksia varten minkä lisäksi seinällä on myöskin rahalipas. Käyttöä ei ole tariffioitu, periaatteena on ollut että kukin maksaa sopivaksi katsomansa summan. Varsinkin uudet jäsenet ja avaimenhaltijat ovat kyselleet sopivan summan suuruutta. Etupäässä tästä aiheesta käytiin kevätkokouksenkin keskustelu.

Yleisenä tavoitteena on ollut, että puukassatuotoilla katettaisiin kämppien juoksevat kulut ja avainten tuotoilla hoidettaisiin korjaukset ja hankinnat. Selvää tietenkin on, että uutta rakennettaessa hankkeeseen käytetään myös jäsenmaksuina kerättyjä varoja ja mahdollisia lahjoituksia. Olen koonnut viiden viimeksikuluneen vuoden tiedot kämpittäin. Pylvään "tyven" muodostavat verot ja vakuutusmaksut, ne kun koituvat maksettaviksi vaikkei kämpässä vuoden mittaan kukaan kävisi (eli ovat kiinteitä kuluja).

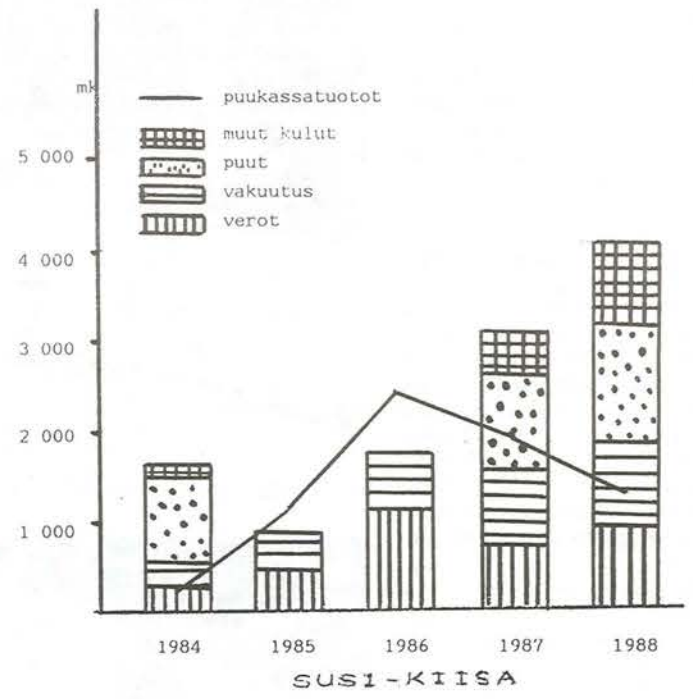
'Muut kulut' ovat osin kiinteitä, osin käytöstä johtuvia, mutta puukulut riippuvat täysin kämppien käytön vilkkaudesta ja käyttötottumuksista. Polttopuita on joinain vuosina ostettu enemmänkin, mikä näkyy seuraavan vuoden "säästönä". V. 1984 rakennettiin Kiisan sauna ja vv. 1985–86 Talaksen liiteri. Käyrät kuvaavat puukassojen/avainten tuotoja. Kuvat puhukoot puolestaan:

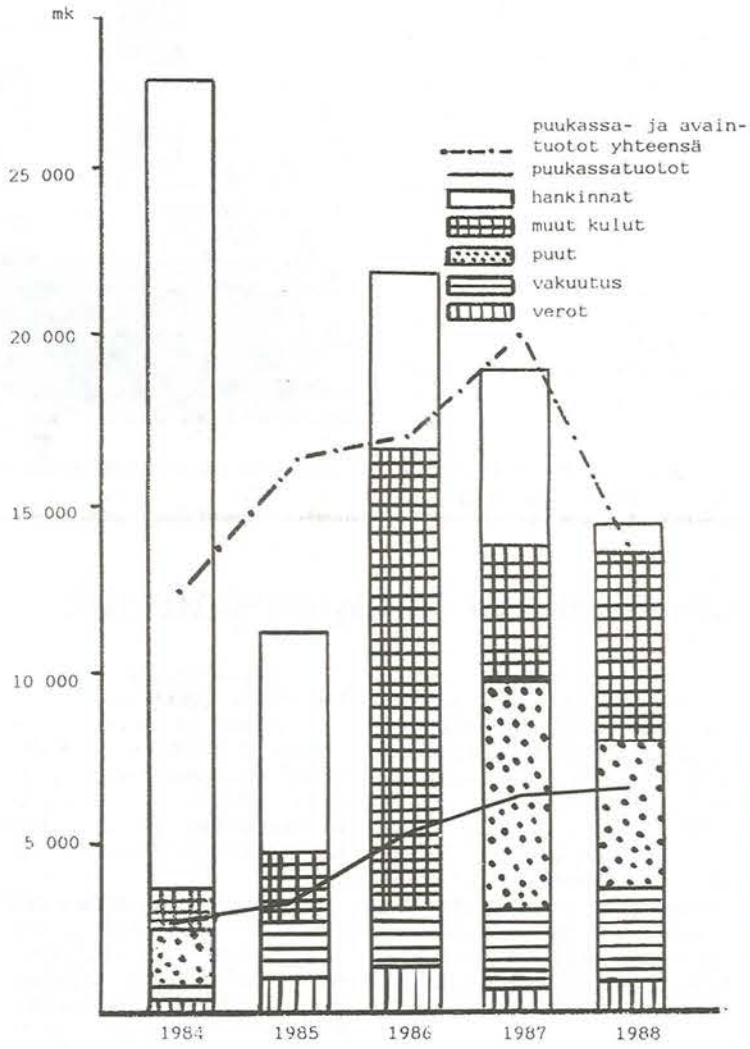
SUSIKYRÖ

SUSI-TALAS

SUSI-KIISA

KÄMPÄT YHTEENSÄ

Lukuja tarkasteltaessa on muistettava, että kirjanpito on aina näyttänyt Tunturiladussa vain osan totuutta. Ulkopuolelle jää suunnaton määrä rahanarvoista talkootyötä ja suoraan kämpille toimitettua tavaraa. Harvoin on maksettavaksi tullut esim. kaasupullon täyttö, sen ovat kävijät hoitaneet vastikkeena kämpän käyttämisestä ja mikä sen suotavampaa.

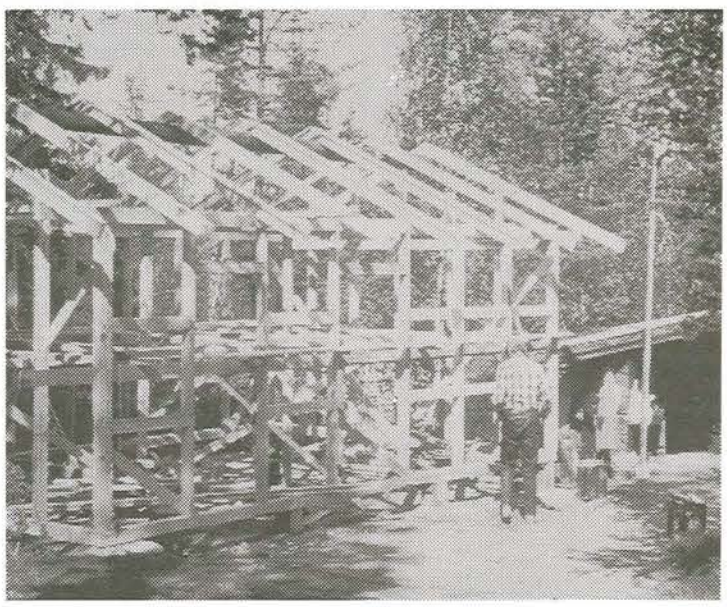
Tosiasia kuitenkin on, että puukassat ovat viime vuosina kattaneet vain osan kämppien kuluista, lisäystä on "vipattu" avaintuotoista, jotka onneksi ovat yleensä siihenkin riittäneet. Polttopuun hinnan kohotessa ja kämppien vanhetessa ja vaatiessa yhä enemmän huolenpitoa ei tähän vastaisuudessa enää voitane turvautua.

Kevätkokous velvoitti johtokunnan päättämään maksusuosituksesta. **Vähimmäismaksusuositukseksi esitetään 10 markkaa/vuorokausi/henkilö.** Keskusteluissa on päädytty yhteen maksuun, kuuluuhan saunominen varsinkin eräretken päätteeksi kämppäyöpymiseen olennaisesti eikä esitetty hinta liene päivävierailjoiltakaan liian suuri uhraus kämpän käytöstä. Maksun perimistapa pysyy ennallaan (pankkisiirtolomakkeet, lipas seinällä), Norjan kämpillä käytössä olevaan rivinumeroituun vieraskirjaan ja maksajan nimellä varustettuihin rahakuoriin ei mennä. Ohjeet tullaan toimittamaan kaikille kämpille samoin kuin kunkin kämpän edellä esitetty "kuluhistoriakin".

Tiedän hyvin, että moni on jo tätä ennen tunnollisesti muistanut puukassaa suositusta suuremmin summin (jotka toki ovat tervetulleita ja tarpeellisia vastakin). Mutta vallalla on myös ollut käsitys että avain sinällään on "vapaalippu" kämppien käyttöön. Suositus ja sen noudattaminen saattaa siis vaatia pientä asennemuutosta. Voittoa kämppien ei ole tarkoitus tuottaa, mutta niiden kulut eivät myöskään saisi aiheuttaa paineita jäsenmaksun nostamiseen. Vertailun vuoksi todettakoon, että Metsähallituksen autiotupien yöpymismaksu on 10 mk/hlö, saunamaksu 10 mk/hlö ja varaustupien yöpymismaksu 35 mk/hlö.

Kiitos aktiivisuudesta tässä asiassa! Nauttikaamme yhteisistä upeista kämpistämme ja muistakaamme puukassaa vähintään nyt esitetyn suosituksen mukaisesti.

Vappu Hietala

Susikyörön puukatoksen runko.
Kuva: Frans Eronen

Erämaakomitea ehdottaa 12 lakisääteistä erämaa-aluetta

Valtioneuvosto asetti ympäristöministeriön esityksestä 30.12.1987 komitean, jonka tehtävänä oli selvittää Lapin erämaa-alueiden laajuus, sijainti ja merkitys eri käyttömuotojen kannalta. Komitean tuli tehdä ehdotukset tarvittaviksi lainsäädäntötoimenpiteiksi. Komitean piti saada ehdotuksensa valmiiksi 31.12.1988 mennessä ja sen tuli työssään pyrkiä ehdotuksiin, jotka olisivat yleisesti hyväksyttyjä.

Komitean asettamiselle antoi sysäyksen "Kessi-liikkeen" vastaisku Paatsjoen sillan ja suunniteltujen Kessin alueen hakkuiden yhteydessä. Tämä kiista kirvoitti laajan mielipidekirjoittelun hakkuiden puolesta ja vastaan maan lehdissä. Kiista ylitti monta kertaa myös television uutiskynnyksen.

Pulju, 610 km², alue rajoittuu idässä Lemmenjoen kansallispuistoon ja ulottuu lännessä Vuossiselän seutuville saakka, tie Puljusta Nunnaseen katkaisee aluen.

Hammastunturi, 1820 km², erittäin repaleinen alue, joka ulottuu Hammasjärven pohjoispuolelta Lauttaselän korkeudelle etelässä ja rajoittuu Lemmenjoen kansallispuistoon lännessä. Kutturan kylä jää alueen sisään ja sen halkaisee sekä toisessa kohtaa sivuaa Menesjärvi – Pokka -tie.

Vätsäri, 1550 km², alue sisältää Inarinjärven pohjoisosan ulottuen Kessijärvelle asti. Luoteessa Suolisvuono (mutta ei Suolisjärvi) kuuluu alueeseen, joka päättyy Jankkilan itäpuolella Norjan rajaan.

Tsarmitunturi, 150 km², alue käsittää Tsarmitunturien seudun sisältäen mm. Talasjärven lompolot ja Kampajärven, mutta ei Talasjärveä eikä -vaaraa. Eteläpuolella siihen sisältyy kapeana kaistaleena Arttajärvet ja Pesäjärvi, jonka pohjoispuolella metsäautotie ylittää alueen.

Kemihaara, 310 km², Kemihaaran vartiosto jää idässä alueen sisäpuolelle, mutta lännessä Jooseppitunturi ulkopuolelle. Etelässä se ulottuu Sorvortan eteläpuolelle.

Tuntsa, 210 km², alue on Värriön luonnonpuiston jatke etelälounaaseen Ahmatunturin korkeudella saakka, tunturi itse jää ulkopuolelle.

Erämaatoimikunta esittää, että erämaa-alueet olisivat metsähallituksen hallinnassa ja hoidossa. Rajoja ei merkitä maastoon, mutta ne ovat nähtävissä metsähallituksen kartoissa.

Mikä on erämaa?

Erämaa-käsitettä ei ole aikaisemmin Suomessa virallisesti määritelty, joten komitea joutui sen ensimmäiseksi tekemään.

Erämaan tärkeimpiä piirteitä ovat luonnontilaisuus, tiettömyys, laajuus, syrjäisyys ja asumattomuus. Kansainvälisesti hyväksytyn säännön mukaan erämaa-alueen tulee olla niin laajan, että sen ylittämisessä lihasvoimalla kulkien tarvitaan vähintään yksi yöpyminen. Tähän nojaten komitea määritteli erämaa-alueen alkavan 8 km:n etäisyydellä yleisestä tiestä. Tätä sääntöä ei kaikissa kohteissa ole voitu noudattaa, vaan etäisyys jäi 5–8 km:iin, jopa allekin. Erämaan reuna-alueen läpi voi joissakin tapauksissa kulkea tiekin, jos sen voidaan katsoa olevan ns. erämaatien.

Rajauksissa otettiin huomioon maaston muodot, maisemat ja luonnontilaisuus siten, että pinta-ala on vähintään 150 km² ja alue yleensä yli 10 km leveä sekä pääosiltaan luonnontilainen ja tietön. Osa erämaa-alueista voi olla metsätalouden luonnonmukaisesti käsittelemiä alueita, joihin ulottuu pistoteitä ja talviteiden pohjia.

Ehdotetut erämaa-alueet

Erämaakomitea päätyi ehdottamaan Lappiin 12 erämaa-aluetta, jotka sisältävät eriasteisia rauhoitusalueita ja seutukaavaan varattuja suojelualueita. Lakisääteisiä suojelualueita ei erämaa-alueisiin ole sisällytetty, mutta jotkut näistä sijoittuvat välittömästi erämaa-alueen yhteyteen, jopa joku sen sisäänkin, lisäten käytännössä varsinaisen erämaan laajuutta.

Tunturi-Lapin alueelle sijoittuvat seuraavat erämaa-alueet:

Käsivarsi, 2210 km², Peeravaaran, Ailakkavaaran ja -järven sekä Muurivaaran ympäristöt Saarijärvelle saakka jäävät alueen ulkopuolelle. Kaakossa alue ulottuu Kalkkoaiviin saakka.

Tarvantovaara, 670 km², alue ulottuu etelässä Kultiman kylän pohjoispuolelle ja jää Lätäsenon – Hietajoen soiden suojelualueen sekä Kautokeinon tien väliin.

Pöyrisjärvi, 1280 km², länsiraja on Näkkälän kylän itäpuolella ja etelässä Vuontisjärven kylän pohjoispuolella sekä ulottuu idässä Muvratsohkan huipulle.

Muotkatunturi, 1570 km², raja kulkee idässä Muddusjärven länsipuolella ja lounaassa ovat Riutusvaarojen alueet jääneet ulkopuolelle.

Paistunturi, 1570 km², alue ympäröi Kevon luonnonpuistoa, Karigasniemen Ailigas ympäristöineen jää ulkopuolelle.

Kaldoaivi, 2940 km², alue ulottuu etelässä Iijärven eteläpään tasolle, Pulmankijärvi ympäristöineen pohjoisessa ei kuulu alueeseen.

Metsä-Lapin alueelle sijoittuvat seuraavat erämaa-alueet:

Erämaa-alueiden metsien käsittely

Pääosa ehdotetuista erämaa-alueista on metsätalouden ulkopuolella olevia tunturialueita ja metsiä. Komitea esittää metsätalouden käyttöönkin soveltuvista metsistä osan jätettäväksi luonnontilaiseksi. Niitä ei siis käsiteltäisi lainkaan. Osassa erämaametsiä (Pulju, Hammastunturi, Vätsäri, Kemihaara ja Tuntsa, mutta ei Tsarmitunturi) voitaisiin harjoittaa ns. luonnonmukaista metsätaloutta, joka tarkoittaa puun käyttökierron pidentämistä ja korjuumenetelmien "pehmentämistä". Jokaista erämaa-aluetta varten laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa mm. määritellään kunkin alueen luonnonmukaiset metsänkäsittelytavat. Hoito- ja käyttösuunnitelman laatisi metsähallitus ja sen vahvistaisi Lapin lääninhallitus.

Erämaa-alueiden metsissä toiminta perustuu yksinomaan talviteiden käyttöön. Pysyvien kesäteiden rakentaminen on pääsääntöisesti kielletty. Hakkuita toteutetaan vain kasvullisilla metsämailla. Kuusi- ja koivuvaltaisille metsille on omat käsittelyohjeet. Inarin kunnan kuusi- ja koivumetsiä ei hakata ollenkaan. Metsien eri-ikäisyyttä ja ryhmittäisyyttä suositaan. Uudistaminen hoidetaan luontaisen uudistamisen menetelmillä siemenpuuhakkuita ja siemenpuukaistalehakkuita käyttäen. Siemenpuualoja voidaan kevyesti äestää tai laikuttaa. Uudistuminen voidaan varmistaa kylvämällä tai istuttaen. Avohakkuita ei sallita.

Hakattavan siemenpuualan koko saa olla enintään 15 ha ja hakkuualojen on noudatettava maaston muotoja. Kaistaleiden leveys saa olla enintään 60 metriä. Siemenpuiksi on jätettävä 80–120 runkoa hehtaarille ja kaistaleilla 30–50 runkoa. Siemenpuut voidaan poistaa, kun syntynyt taimikko on kehityskelpoinen ja vähintään kahden metrin korkuinen. Siemenpuut voidaan myös kelottaa ja osa niistä jättää aihkipuiksi.

Korjuussa on käytettävä työvaltaisia korjuumenetelmiä. Normaaleja miestyömenetelmiä ja metsätraktoreita voidaan käyttää, mutta monitoimikoneita ei sallita. Puu kuljetetaan pääasiassa talvella, talviteitä käyttäen.

Rakentaminen erämaa-alueille kiellettyä

Hoito- ja käyttösuunnitelmissa voidaan sallia vähäisiä teitä ja suljettavia tienpätkiä lähinnä porotalouden harjoittamista varten. Kessin halki Norjaan johtava maantie ja Kutturasta kylätie Pokka – Inari -tielle voidaan rakentaa, mutta ei siltaa Ivalojoen yli.

Rakennuksia, hiihtohissejä, kämppiä tms. kiinteitä rakenteita ei sallita. Voimajohdot, kaivokset ja tiehankkeet ovat luvanvaraisia. Valtio pyrkii lunastamaan erämaa-alueiden sisälle jäävät yksityistilat varsinkin siinä tapauksessa, jos yksityismaille pyritään omistajien taholta saamaan tieyhteys.

Taloudelliset vaikutukset

Erämaatoimikunta katsoo, että tulevaisuudessa yhä suurenevassa määrin erämaa-alueiden luonnon merkitys kasvaa ja niiden moninaiskäyttö lisääntyy. Tällöin niiden taloudellinen tuotto myös kasvaa. Erämaa-alueilla on tulevaisuudessa myös yhä suurempi kansainvälinen merkitys.

Lakisääteisten alueiden muodostaminen on tietysti laskettava miinuksena metsien tuoton ja vapaan maankäytön osalta, koska kaikenlainen rakentaminen on pääsääntöisesti kielletty ja metsien hyötykäyttö selvästi rajoitettu. Mietinnössä esitetyllä Ylä-Lapin luonnonhoitoalueella (joka käsittää karkeasti Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnat ja olisi nimestään huolimatta metsähallituksen hoitoalue) onkin tarkoitus korvata menetettävät työpaikat perustamalla uusia ja vakinaistamalla tilapäisiä monikäytön ja luonnonsuojelun työpaikkoja menetysten mukaisesssa suhteessa kaikissa kunnissa.

Eriävä mielipide

Erämaakomitean mietintöön kirjattiin vain yksi eriävä mielipide. Se on jyrkästi kaikkia metsätaloustoimenpiteitä vastaan. Siinä myös vaaditaan Kessin alueen rauhoittamista kokonaan sekä Hammastunturin aluetta laajennettavaksi itäänpäin, mutta varsinkin etelään ns. nimettömän kairan alueelle. Eriävä mielipide heijastelee erämaaliikkeen ajamia tavoitteita.

Mietintöön on otettu liitteeksi Pekka Aikion kannanotto "saamelaisten maankäyttöoikeuksista". Hän esittää, että saamelaisten etuja ja mielipiteitä ei voida sivuuttaa heidän kotiseutualueensa oloja koskevan lain valmistelussa, koska maanomistusolot ovat saamelaisten mielestä vähintäänkin kiistanalaiset.

Mietinnön jatkokäsittely

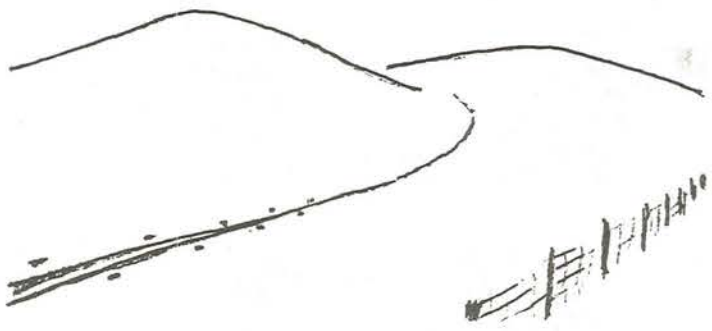
Komitean ehdotus on lähetetty lausuntokierrokselle, minkä jälkeen tarkistettu lakiesitys tulee eduskunnan käsiteltäväksi. Se pyritään varmaankin saamaan päätökseen eduskunnassa jo tämän vuoden aikana, jotta komitean työn ajaksi keskeytettyjä hakkuita (mm. Kessin alueella) voitaisiin jatkaa.

Lakiehdotuksesta käytäneen vielä kädenvääntöä ennen kuin kompromissiin päästään, sillä metsätalouden ja poronhoidon edut ovat (ja tulevat kai aina olemaankin) ristiriidassa. Myöskin kunnat suhtautuvat vähintäänkin epäillen erämaa-alueiden moninais- ja virkistyskäytön tuomaan hyötyyn. Lisäksi "erämaaliike" (ent. Kessi-liike) vastustaa voimakkaasti kaikkia metsätaloudelle tehtyjä myönnytyksiä. Ja siellä jossakin toisten jaloissa koettaa retkeilyväkikin saada äänensä kuuluville.

Stuorra-Ykä

KOKOUSKUTSU

Tunturilatu ry:n syyskokous pidetään 14.10.1989 klo 13.00 alkaen Uuraisten kk:n yläasteella. Esillä yhdistyksen sääntöjen syyskokoukselle määräämät asiat. Päätetään lukkojen ja avaimien vaihdosta Tunturiladun Lapin kämppiin.
Kangasala 19.8.1989
Johtokunta

Tunturiladun eräretkeilytoimikunta järjestää

Kaamosvaelluksen Saariselälle.

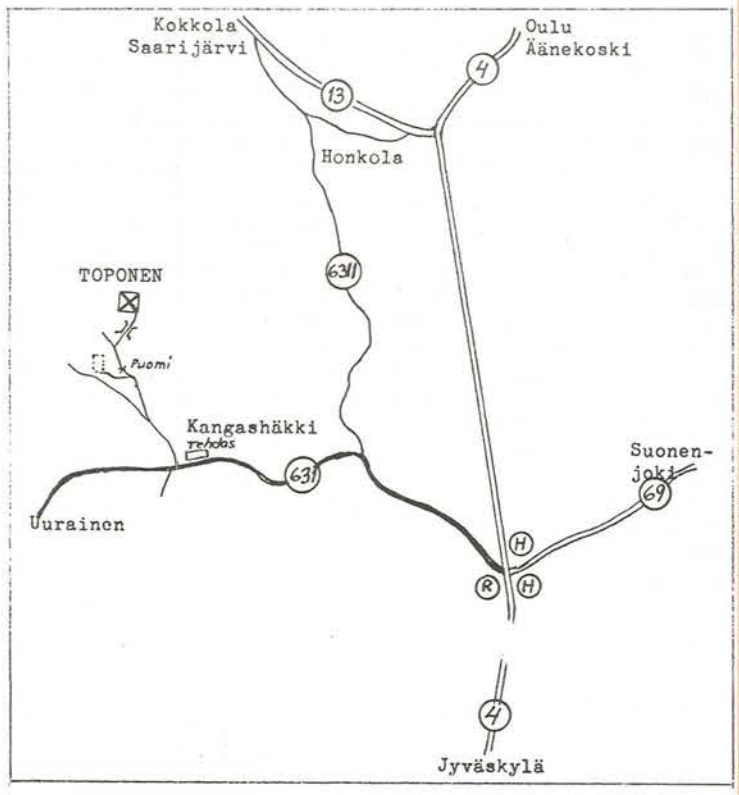
Aika: 1.12.–9.12.89
Lähtö junalla n:o 63 perjantaina 1.12.89 Helsingistä klo 19.00
Paluu lauantaina 9.12.89 klo 21.15 Rovaniemeltä.
Joukon koko rajoitetaan 10:een. Varaukset ilmoittautumisjärjestyksessä.
Tiedustelut: Väinö Martikainen puh. 931–616219
Terttu Civil puh. 931–110077

Syyskokous ja Susiaiset Uuraisilla 14.–15.10.1989

Tunturiladun syyskokous pidetään Uuraisten kk:n yläasteella 14.10.1989, kello 13.00.
Susiaiset järjestetään Uuraisten Kangashäkissä, Toposessa 14.–15.10.1989 maastotapahtumana "omahuolto" -periaatteella. Opastus pääteiltä, majoitus omiin telttoihin. Kanttiini toimii ja lauantaina on mahdollisuus saada ruoka sekä sunnuntaina susilounas.
"Siltamaksu" 30 mk, maksetaan alueelle saavuttaessa (sisältää osallistumisen, iltamehun ja räiskäleet). Nuoret alle 16-vuotiaat maksutta.
Maatilamajoitusta (n. 20 vuodepaikkaa) tarjoaa lähistöltä Seppo ja Aulikki Palonen, 41290 Kangashäkki, puhelin 941–813190. Sitovat ilmoittautumiset heille, maksamalla 70 mk/vuorokausi (sisältää liinavaatteet, astiat ja peseytymistilat) 30.9.1989 mennessä, Uuraisten SP Uurainen, tili n:o 455219–42001.
Susiaisten ennakkoilmoittautumiset 30.9.1989 mennessä ruokailun ja kuljetusten järjestämiseksi:

Minna ja Risto Åhlgren	p. 941–832990
Arvo Anivuo	941–272597
Irma ja Pauli Hulkkonen	941–635168

Järjestelyistä vastaa Tunturikerho Ovtsi.
Tervetuloa

Ennakkotiedoksi jäsenille

Lehtemme edellisessä numerossa mainostin tiedonantojen lähettämistä jäsenmaksukortin mukana. Nyt täytynee heti nöyrästi peruuttaa hyvät lupaukseni ja kertoa kuinka homma hoituisi seuraavan jäsenmaksukauden aikana ja edelleenkin.

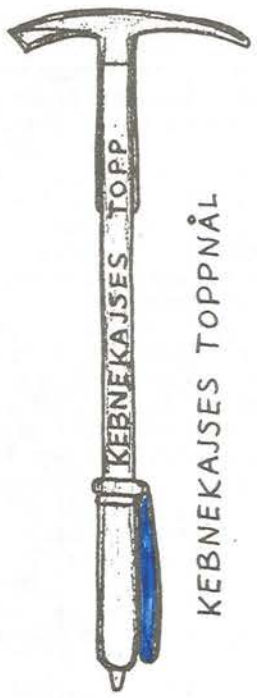
Pankkipalvelut muuttuvat kaiken aikaa, myös siltä osin, että jäsenasiainhoitaja ei enää saakaan muutostietoja jäsenmaksukortin mukana, kuten tähän saakka.

Mainitut kortit jäävät siihen pankkiin johon jänsemaksusi suoritat. Tunturilatu saa Postipankilta ainoastaan maksunkirjauslistan, josta näkyy maksajan nimi, maksettu summa, jäsennumero, kerhokoodi ja maksupäivä, eli mitkään käsintehdyt lisäykset eivä välity.

Nyt menetellään muutostietojen kanssa entistä enempi siten, että ne olisi lähetettävä suoraan allekirjoittaneelle. Tunturikerhoilla pelaa sama systeemi kuin tähänkin saakka, eli muuttuneet jäsentiedot kokoaa kerhojen jäsensihteeri, että heihin päin kannattaa myös olla yhteydessä nimen, osoitteen, ym. asioiden muuttuessa.

Vanha hyvä konsti on postitoimistosta saatava maksuton osoitteenmuutoskortti. Se vain postiin, niin johan taas posti kulkee ajallaan.

Anja Pajunen

Tunturilatulehden ilmestyminen vuonna 1990

Lehtemme ilmestymiskertojen lukumäärä on ensi vuonna tarkoitus nostaa kolmeen. Lehtiaineistojen sisäänjättöjen ajankohdat tulevat muuttumaan vanhasta käytännöstä.

Aineistopäivät ovat: 3.1.1990 nr: 1, 3.5. 1990 nr: 2, 23.8.1990 nr: 3.

Aineiston seuraavaan Tunturilatu-lehteen tulee siis olla perillä 3.1.1990, osoitteessa: Uolevi Mättö, Erkylänkatu 21 as 4, 05820 Hyvinkää.

TOIMINTAMUISTIO

Tunturiladun syyskokous ja susivihkiäiset 14.–15.10. Uuraisilla Ovtsin järjestäminä. Yheyshenkilö: Minna ja Risto Åhlgren p. 941–832990, Arvo Anivuo p. 941–272597, Irma ja Pauli Hulkkonen p. 941–635168.

Alppaksen kerhoviikko Susi-Talaksella 2.–9.12. Yhteyshenkilö Marja-Liisa Mäki p. k. 917–29061.

Tunturiladun joulu -89 Susikyrössä Ovtsin järjestämänä. Yhteyshenkilö Irma Hulkkonen p. k. 941–635168.

Tunturiladun 15. talvipäivät ja Njealljen 20-vuotisjuhlat 20.–21.1.1990 Myyrylän metsästysmajalla, Mikkelistä pohjoiseen 16 km Vehmaskylän tietä.

Kavtsin kerhoviikko Susi-Talaksella 31.3.–7.4.1990. Yhteyshenkilö Jorma Alapuranen p. 90–8055001.

Susiviikko Susi-Talaksella 14.–21.4.1990. Yhteyshenkilö Pekka Huttunen p. 958–11247.

Eräretkeilyn perustiedot

Tunturiladun eräretkeilytoimikunta on saamansa tehtävän mukaisesti kokoamassa eräretkeilyn perustiedot sisältävää opetuskansiota. Kansion ensimmäinen erä saataneen valmiiksi ensi vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana. Näytekappaleet on tarkoitus lähettää tunturikerhoille. Kansio on myös nähtävänä Tunturiladun eri tilaisuuksissa. Sen voi lunastaa itselleen omakustannushintaan lisättynä mahdollisilla postituskuluilla. Kansion valmistumisesta, hinnasta ja tilausmahdollisuuksista kerrotaan lähemmin seuraavissa TL-lehdissä.

Eräretkeilytoimikunnan puheenjohtajana toimii Terttu Civill p. k. 931–110077. Jäseninä ovat: Arvo Anivuo, Kalevi Kanerva, Kyösti Lamminjoki, Väinö Martikainen, Marita Maula, Uolevi Mättö ja Antti Reeni.

XV TUNTURILADUN TALVIPÄIVÄT Mikkelissä 20.–21.1.1990

Tunturiladun XV Talvipäivät pidetään Myyrylän metsästysmajalla 20.–21.1.1990, Mikkelistä pohjoiseen 16 km Vehmaskylän tietä.
- Lauantaina kello 10.00 avajaiset
- Kello 11.00 vaelluskilpailu ja luontopolku, retkivarustus
- Illalla vietämme NJEALLJEN 20-vuotisjuhlaa. Tilaisuus alkaa kello 19.00.

Talvipäivien osallistumismaksu on 30 mk, joka sisältää tulokahvit ja mahdollistaa veljmiespetiin sisätiloissa.
Voit varata myös ruokapaketin (2 aamupalaa + 2 lounasta) yhteishintaan 100 mk.
Myyrylään voi saapua jo perjantaina kello 16 jälkeen.
Ennakkoilmoittautumisia odottelee 8.1.90 mennessä postikortilla tai puhelimitse Ritva Kylliäinen, Koskikatu 10, 50100 Mikkeli, puh. (955) 164976.
Talvipäivien järjestäjänä toimii Tunturikerho NJEALLJE.
Tervetuloa Myyrylään.

